

Svein Blom

Notater

**Holdninger til innvandrere og
innvandring 2006**
Med komparative data fra Den
europiske samfunnsundersøkelsen

Innhold

Tabellregister	2
Figurregister	2
Oppsummering	3
1. Innledning	5
2. Data.....	5
3. Hovedresultater	6
4. Hvilke endringer fra 2005 er statistisk signifikante?	12
5. Mulige forklaringer på endringene fra 2005 til 2006.	14
6. Holdninger etter bakgrunnskjennetegn	17
7. De norske resultatene fra Den europeiske samfunns-undersøkelsen.	19
8. Komparative resultater fra Den europeiske samfunns-undersøkelsen 2004-2005.	23
Litteratur.....	30
Spørsmål til Reise- og ferieundersøkelsen tredje kvartal 2006	32
Appendikstabeller	34
Vedleggstabeller: Reise- og ferieundersøkelsen tredje kvartal 2006	35
De sist utgitte publikasjonene i serien Notater	55

Tabellregister

Tabell 3.1. Holdning til seks påstander om innvandrere, 2002-2006. Prosent.....	7-8
Tabell 3.2. Svar på tre spørsmål om eget forhold til innvandrere, 2002-2006. Prosent.....	8-9
Tabell 3.3. Holdning til flykningers og asylsøkeres adgang til Norge, 2002-2006. Prosent.....	10
Tabell 3.4. Kontakt med innvandrere som bor i Norge, 2002-2006. Prosent.....	10-12
Tabell 4.1. Holdning til sju utsagn om innvandrere og innvandringspolitikk, 2005-2006. Gjennomsnitt på skala (\bar{x}) og t-test for om forskjellen mellom holdningene etter intervjuår er statistisk signifikant. Standardfeil i parentes.....	13
Tabell 4.2.Svar på tre spørsmål om eget forhold til innvandrere, 2005-2006. Kji-kvadrattest for om forskjellen mellom holdninger etter intervjuår er statistisk signifikant (DF=1).....	14
Tabell 7.1. Holdning til mottak av ulike kategorier innvandrere. Den europeiske Samfunnsundersøkelsen, Norge, 2002-2003 og 2004-2005. Prosent.....	20-21
Tabell 7.2. Antatte samfunnsmessige konsekvenser av innvandring. Den europeiske Samfunnsundersøkelsen, Norge, 2002-2003 og 2004-2005. Prosentfordeling og gjennomsnitt på 11-punkts skala.....	21-22
Appendikstabell 1. Holdning til sju utsagn om innvandrere og innvandringspolitikk, 2004-2006. Gjennomsnitt på skala (\bar{x}) og t-test for om forskjellen mellom holdningene etter intervjuår er statistisk signifikant. Standardfeil i parentes.....	34
Appendikstabell 2. Svar på tre spørsmål om eget forhold til innvandrere, 2004-2006. Kji-kvadrattest for om forskjellen mellom holdninger etter intervjuår er statistisk signifikant (DF=1).	34

Figurregister

Figur 8.1. Andel som vil tillate at mange eller noen innvandrere av samme rase eller etniske gruppe som majoriteten i landet får bosette seg i landet, 2004-2005. Prosent.....	24
Figur 8.2. Andel som vil tillate at mange eller noen innvandrere av en annen rase eller etniske gruppe enn majoriteten i landet får bosette seg i landet, 2004-2005. Prosent.....	25
Figur 8.3. Andel som vil tillate at mange eller noen innvandrere fra fattige land utenfor Europa får bosette seg i landet, 2004-2005. Prosent.....	26
Figur 8.4. "Vil du si at det, alt i alt, er bra eller dårlig for landets økonomi at folk kommer fra andre land for å bosette seg her?" (0: Dårlig for økonomien, 10: Bra for økonomien). 2004-2005. Gjennomsnitt på 11-punkts skala.	27
Figur 8.5. "Vil du si at landets kultur stort sett blir undergravet eller beriket av folk som kommer fra andre land for å bosette seg her?" (0: Kulturen blir undergravet, 10: Kulturen blir beriket). 2004-2005. Gjennomsnitt på 11-punkts skala.	28
Figur 8.6. "Er det blitt verre eller bedre å bo i landet på grunn av at folk kommer fra andre land for å bosette seg her?" (0: Et verre sted å bo, 10: Et bedre sted å bo). 2004-2005. Gjennomsnitt på 11-punkts skala.	29

Oppsummering

På fire av ti spørsmål ble holdningen til innvandrere og innvandring noe mindre velvillig i 2006 enn i 2005. Det viser den nye undersøkelsen som Statistisk sentralbyrå presenterer i dette notatet. Endringene kan tolkes som en "korreksjon" i forhold til fjorårets måling, enten ved at fjorårets måling var basert på et svakt skjevt utvalg med en viss overrepresentasjon av respondenter med en "innvandervennlig" holdning, eller ved at opinionen det siste året reelt har svingt tilbake til 2004-nivå. I forhold til målingen i 2004 er det liten eller ingen vesentlig endring.

Andelen som sa seg "helt enige" i at innvandrere i Norge bør ha de samme mulighetene til arbeid som nordmenn, gikk ned fra 69 prosent i 2005 til 62 prosent i 2006. Samtidig økte andelen som var "nokså enige" i at innvandrere bør likestilles på arbeidsmarkedet fra 21 til 24 prosent. Andelen helt eller nokså uenige økte fra 7 til 10 prosent.

Det ble også noen flere som ønsket en innstramming av flyktningpolitikken. Andelen som mente det burde bli vanskeligere for flyktninger og asylsøkeres å få opphold i landet, økte fra 39 prosent i 2005 til 45 prosent i 2006. 7 prosent mener nå at det bør bli lettere for flyktninger og asylsøkere å få opphold, en nedgang på 2 prosentpoeng fra 2005, mens 46 prosent ønsker at adgangen til å få opphold bør være slik den er i dag. I 2005 var denne andelen 49 prosent.

Undersøkelsen i 2006 viser også at det er blitt noen færre enn i 2005 som synes at innvandrere flest beriker det kulturelle livet i Norge og noen flere som synes det ville være ubehagelig med en hjemmehjelp som var innvandrer. Endringene er imidlertid beskjedne, henholdsvis 3 og 2 prosentpoeng. Alt i alt er 68 prosent av befolkningen enige i at innvandrere beriker det kulturelle livet i Norge, mens 20 prosent er uenige. Det er også vel ni av ti som ikke synes å bry seg om en hjemmehjelp er innvandrer eller ikke. Intervjuene til undersøkelsen ble gjort i juli og august i år.

Som mulige forklaring på den lille nedgangen i viljen til å likebehandle innvandrere og nordmenn på arbeidsmarkedet kan anføres konkurransen fra polske og baltiske arbeidere som kom til landet i stort antall i inneværende år. Selv om mange av disse er på kortvarige kontrakter for å arbeide, har deres nærvær fått stor oppmerksomhet.

Endringen i holdning til mottak av flyktninger kan tenkes å ha sammenheng med oppmerksomheten som i mai ble rettet mot UDIs behandling av sakene til de irakiske flyktningene med midlertidig opphold uten rett til familiegjenforening. Medieomtalen av saken kan ha skapt et forbigående inntrykk i befolkningen av at det føres en for liberal asylpolitikk.

Det er også en viss mulighet for at de opprivende hendelsene i den arabiske verden i februar i år i tilknytning til den såkalte karikaturstriden kan ha påvirket de hjemlige holdningene til innvandrere og innvandring. Det er likevel ikke blitt flere som tror at "Innvandrere flest er en kilde til utrygghet i samfunnet". En annen mulig påvirkningsfaktor kan ha vært debatten om patriarkalske og undertrykkende holdninger i noen innvandremiljøer.

Som mange ganger tidligere ser vi også denne gang at holdningen til innvandrere og innvandring varierer etter faktorer som kjønn, alder, utdanning, bostedsstrøk, landsdel og grad av kontakt med innvandrere. Tendenser som er observert tidligere, kan iakttas også i år. Menn er noe mer sjenerøse i sine holdninger enn kvinner når det gjelder innvandrere på arbeidsmarkedet, mens kvinner er mer villige til å verdsette innvandreres eget kulturuttrykk og avstå fra krav om fullstendig tilpasning til norske væremåter. Eldre og lavt utdannede er langt mindre tolerante overfor innvandrere enn yngre/middelaldrende og høyt utdannede. Personer i de mest tettbygde strøk og særlig i Oslo/Akershus uttrykker mer positive holdninger til innvandrere enn folk andre steder i landet. Det samme gjelder personer med bred kontaktflate til innvandrere. Kontakt med innvandrere på minst én arena har stor betydning for hvilke holdninger den enkelte inntar.

Vi refererer denne gang også funn fra Den europeiske samfunnsundersøkelsen 2002-2003 og 2004-2005 om holdninger til innvandrere. Resultatene for Norges del endret seg lite i denne perioden. Dataene viser

at om lag tre av fire ønsker å la mange eller noen innvandrere av samme etniske bakgrunn som majoriteten få adgang til å bosette seg i landet. Norge havner i så måte på sjetteplass sammenliknet med 23 andre europeiske land når landene rangeres etter vilje til å ta imot innvandrere. Andelen som ønsker å motta mange eller noen innvandrere, synker til knapt seks av ti når det blir tale om innvandrere av en annen etnisk gruppe enn flertallet. Sammenliknet med de andre europeiske landene inntar vi her en åttendeplass.

Tre av ti i Norge tror at innvandring er bra for økonomien i landet, mens fem av ti tror at innvandring verken er spesielt bra eller spesielt dårlig for den norske økonomien. Holdningen er noe mer optimistisk når det gjelder den kulturelle påvirkningen fra innvandrere. Vel fire av ti mener at norsk kultur berikes av innvandrerne, mens fire av ti tror at innvandring verken undergraver eller beriker den norske kulturen. Sammenliknet med svarene i 23 andre europeiske land kommer Norge også her på henholdsvis sjette- og åttendeplass når landene rangeres etter verdsetting av innvandrere.

Størst norsk skepsis kommer fram i svaret på spørsmålet om det er blitt verre eller bedre å bo i landet etter at innvandrerne kom. To av ti i Norge mener det er blitt bedre, mens en av fire mener det er blitt verre. Vel halvparten av befolkningen stiller seg nøytralt. På dette spørsmålet havner Norge omtrent midt i laget når de europeiske nasjonene rangordnes etter graden av velvilje.

På fem av seks spørsmål om innvandring i andre runde av Den europeiske samfunnsundersøkelsen framstår Norge klart som et av de mer liberale eller "innvandervennlige" landene. Sverige og Island er mer liberale enn Norge, mens Danmarks og Finlands holdninger varierer en del fra spørsmål til spørsmål. Folk i arbeidsinnvandringsland som Sveits og Luxemburg verdsetter innvandrerens økonomiske og kulturelle bidrag høyere enn folk i Norge. Opinionsen i England, Tyskland og Frankrike er mer skeptisk enn i Norge.

1. Innledning

Notatet presenterer resultater fra Statistisk sentralbyrås (SSBs) undersøkelse av befolkningens holdninger til innvandrere og innvandring i tredje kvartal 2006. Undersøkelsen er gjennomført på oppdrag fra Integrerings- og mangfoldsavdelingen i Arbeids- og inkluderingsdepartementet. Formålet er å lodde stemningen i befolkningen til forskjellige sider ved landets innvandrings- og flyktningpolitikk og til innvandrere som gruppe. Den aktuelle spørsmålssekvensen ble overført fra SSBs omnibusundersøkelser til Reise- og ferieundersøkelsen fra og med 2005. Feltarbeidet foregikk i juli og første uke av august. Notatet inneholder i tillegg en presentasjon av norske og europeiske holdninger til innvandring og innvandrere basert på data fra Den europeiske samfunnsundersøkelsen.

2. Data

Datainnsamlingen foregikk i tiden 3. juli til 9. august 2006. Den gjennomsnittlige intervju tiden for hele Reise- og ferieundersøkelsen tredje kvartal var på 12,3 minutter. Intervjuene ble gjennomført over telefon med PC-assistanse. Intervjuerne foretok besøksintervju bare dersom IO var uten telefon eller det var strengt nødvendig for å unngå frafall. Bare 0,6 prosent av intervjuene ble foretatt ved besøk.

I alt ble 2 000 personer i alder 16-79 år (per 31.12.2006) trukket ut for intervju. Blant disse gikk 24 personer til avgang pga. død og flytting til utlandet. Bruttoutvalget ble således bestående av 1 976 personer. Av dem ble det ikke oppnådd intervju med 685 personer. Dette gir en frafallsprosent på 34,7 som er identisk med fjorårets. I alt ble 1 291 personer intervjuet (nettoutvalget).

56 prosent av frafallet skyldtes at intervjupersonen ikke ønsket å la seg intervju, mens 33 prosent skyldtes at intervjupersonen ikke var å treffe. Dette var også omtrent som i fjor.

Som vanlig øker frafallsandelen med alder slik at de eldste (67-79 år) er mest underrepresentert i nettoutvalget i forhold til i bruttoutvalget. De yngste (15-24 år) er mest overrepresentert. Kjønnfordelingen er stort sett den samme i netto- og bruttoutvalget. Geografisk er Akershus/Oslo mest underrepresentert av landsdelene, mens Vestlandet er mest overrepresentert.

Nærmere detaljer om utvalgsmetode, utvalgsskjevhet, utvalgsvarians og mulige feilkilder i forbindelse med innsamlingen og bearbeidingen av data presenteres i dokumentasjonsrapporten fra Reise- og ferieundersøkelsen for alle fire kvartaler 2006 som utgis i begynnelsen av 2007.

Notatet gjengir også holdningsdata om innvandring og innvandrere fra *Den europeiske samfunnsundersøkelsen (European Social Survey, forkortet ESS)* 2002-2003 (runde 1) og 2004-2005 (runde 2). Dette er en intervjuundersøkelse som gjennomføres annethvert år i mer enn 20 europeiske land. I Norge utføres feltarbeidet av Statistisk sentralbyrå. Første runde av datainnsamlingen i Norge fant sted i perioden 16.9.2002-17.1.2003, mens andre runde fant sted i perioden 15.9.2004-15.1.2005. Undersøkelsen er blitt finansiert av EU-kommisjonens femte og sjette rammeprogram, European Science Foundation og nasjonale kilder for forskningsfinansiering.

Undersøkelsens formål er å analysere samspillet mellom endringer i de europeiske institusjonene og befolkningenes verdier, holdninger og atferdsmønstre. Intervjuskjemaet består av en "kjerne" av spørsmål som gjentas ved hver runde og noen bolker om bestemte tema som alternerer. For å sikre sammenliknbarhet mellom deltakerlandene er det utarbeidet detaljerte retningslinjer som alle land skal følge når undersøkelsen gjennomføres. Blant annet skal feltarbeidet foregå ved personlig intervju (ansikt til ansikt), og spørsmålene skal så langt mulig være identiske i alle land (Ringdal og Kleven 2004).

Data fra de to første rundene er lagt ut med link til hjemmesidene til Norges samfunnsvitenskapelige datatjeneste (NSD) (<http://www.nsd.no/>). Feltarbeidet for tredje runde foregår i disse dager (desember 2006). Det er mulig å kjøre enkle dataproedyrer direkte fra ESS' nettsider

(<http://ess.nsd.uib.no/webview/index.jsp>), f.eks. tabeller og gjennomsnitt, men også å laste ned datasettene for alle eller noen av deltakerlandene dersom det er ønskelig.

3. Hovedresultater

Hovedresultatene fra undersøkelsen i tredje kvartal 2006 presenteres i dette avsnittet. Den eksakte ordlyden til alle spørsmålene gjengis bak i notatet (s. 32f.). Hvorvidt endringene fra 2005 til 2006 er statistisk signifikante, behandles i avsnitt 4.

3.1. Spørsmål 1: Seks utsagn om innvandrere.

Tabell 3.1 (neste side) viser svarfordelingen for de seks utsagnene som inngikk i spørsmål 1. Resultatene fra tidligere år er tatt med for sammenlikningens skyld. For det siste utsagnet (f) mangler data fra 2002 da spørsmålet ikke kom med før i 2003. Der to nivåer av "enighet" eller "uenighet" slås sammen og omtales som andelen "enig" eller "uenig", kan andelene som oppgis i teksten, på grunn av desimalavrunding, avvike +/-1 prosentpoeng fra hva som kan utledes av tabellen. Ettersom enkelte av endringene i svarfordelingen denne gang består i forskyvninger mellom "helt enig" og "nokså enig" eller mellom "nokså uenig" og "helt uenig", kommenterer vi noen ganger endringene i hele sin bredde. I tabell 4.1 er likeledes alle svarkategoriene beholdt i beregningen av gjennomsnittene.

72 prosent av den voksne befolkningen i 2006 er enige i at "*Innvandrere flest gjør en nyttig innsats i norsk arbeidsliv*". Dette er 2 prosentpoeng flere enn i fjor og hele 6 prosentpoeng flere enn i 2002, da spørsmålet ble stilt for første gang. En knapp femtedel (17 prosent) er uenige i utsagnet - uendret fra i fjor, mens en av ti svarer uendret "både og". Andelen som ikke visste hva de skulle mene, sank med 1 prosentpoeng siden 2005.

Andelen som er "helt uenig" i at "*Innvandrere flest misbruker de sosiale velferdsordningene*" sank på den annen side med 4 prosentpoeng fra 2005 til 2006, mens andelen "nokså uenige" økte med 3 prosentpoeng. Alt i alt er nå 49 prosent helt eller nokså uenige i dette utsagnet, 1 prosentpoeng lavere enn i 2005.

Andelen som inntar mellomstandpunktet "både og" økte med 3 prosentpoeng til 13 prosent, mens andelen som er enige i utsagnet er uendret 36 prosent. I år som i fjor avviser altså om lag halvparten av befolkningen oppfatningen at innvandrere fleste misbruker samfunnets velferdsordninger, mens vel en tredjedel tror innholdet i påstanden stemmer.

Andelen som er helt enige i at "*Innvandrere flest beriker det kulturelle livet i Norge*" sank med hele 5 prosentpoeng fra i fjor til i år, mens andelen som sa seg nokså enige i dette økte med 2 prosentpoeng. Til sammen gir dette en nedgang i andelen som er enige i utsagnet med 3 prosentpoeng. Samtidig økte andelen som er uenige i at innvandrere beriker kulturen i landet, fra 18 til 20 prosent. Andelen som svarte "både og" gikk opp med 3 prosentpoeng, mens andelen "vet ikke" gikk ned med 2 prosentpoeng. Alt i alt medførte dette en nedgang i andelen som sier de verdsetter innvandrernes kulturelle bidrag fra vel sju av ti til vel to av tre.

Overfor utsagnet "*Innvandrere flest er en kilde til utrygghet i samfunnet*" går andelen helt uenige ned med 5 prosentpoeng, samtidig som andelen nokså uenige øker med 2 prosentpoeng. Til sammen gir dette en nedgang i andelen helt eller nokså uenige fra 48 til 46 prosent. Andelen som er enige i utsagnet har på den annen side ligget stort sett i ro. Den er fortsatt fire av ti. Andelen som svarer "både og" har økt med 3 prosentpoeng fra 10 til 13 prosent.

I synet på utsagnet "*Alle innvandrere bør ha samme mulighet til arbeid som nordmenn*" går andelen "helt enige" ned med 7 prosentpoeng fra 2005 til 2006. Andelen "nokså enige" øker på den annen side med 3 prosentpoeng. Samlet er nå 86 prosent av befolkningen helt eller nokså enige i at innvandrere og nordmenn bør ha samme mulighet til arbeid, mot 89 prosent i 2005. "Både og"-andelen har økt med 1

prosentpoeng, og andelen uenige har økt med 2 prosentpoeng til 9 prosent. Svarfordelingen er dermed tilbake omtrent på 2002-nivå. I den mellomliggende perioden økte tilslutningen til utsagnet noe. Holdningen til utsagnet "*Innvandrere i Norge bør bestrebe seg på å bli så like nordmenn som mulig*" er også en del endret. Andelen "helt enige" har sunket med 4 prosentpoeng til 24 prosent, mens andelen "nokså uenige" har steget med 6 prosentpoeng til 26 prosent. Andelen "helt uenige" har på den annen side sunket fra 18 til 14 prosent. Til sammen betyr dette at andelen som er uenige i utsagnet har økt med 2 prosentpoeng til 40 prosent, mens andelen enige har sunket med 5 prosentpoeng til 49 prosent. Andelen "på vippen" har økt med 3 prosentpoeng til 10 prosent. Krysskjøringer mellom holdningen til dette spørsmålet og de andre holdningsspørsmålene viser for øvrig at ønsket om at innvandrere tilpasser seg mest mulig, gjerne uttrykkes av personer med innvandrerskeptiske holdninger.

Tabell 3.1. Holdning til seks påstander om innvandrere, 2002-2006. Prosent

(a) "Innvandrere flest gjør en nyttig innsats i norsk arbeidsliv."

År	Alle	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke	Tallet på personer som svarte
2002	100	18	48	12	14	5	2	1 410
2003	100	21	45	9	18	6	1	1 385
2004	100	21	47	10	15	6	2	1 320
2005	100	24	45	10	13	5	2	1 289
2006	100	26	46	10	12	5	1	1 288

(b) "Innvandrere flest misbruker de sosiale velferdsordningene."

År	Alle	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke	Tallet på personer som svarte
2002	100	14	27	14	30	13	2	1 405
2003	100	14	25	10	33	15	2	1 384
2004	100	13	27	12	31	15	2	1 318
2005	100	12	25	10	30	20	4	1 289
2006	100	12	24	13	33	16	2	1 289

(c) "Innvandrere flest beriker det kulturelle livet i Norge."

År	Alle	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke	Tallet på personer som svarte
2002	100	24	39	12	14	8	2	1 409
2003	100	31	39	9	13	7	1	1 381
2004	100	27	39	10	14	8	1	1 318
2005	100	36	35	8	11	8	3	1 289
2006	100	31	37	11	13	7	1	1 289

(d) "Innvandrere flest er en kilde til utrygghet i samfunnet."

År	Alle	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke	Tallet på personer som svarte
2002	100	17	28	13	25	16	1	1 410
2003	100	17	28	10	28	17	1	1 385
2004	100	14	27	10	31	16	1	1 317
2005	100	13	27	10	26	23	2	1 286
2006	100	14	27	13	28	18	1	1 288

Tabellen fortsetter på neste side

(e) "Alle innvandrere i Norge bør ha samme mulighet til arbeid som nordmenn."

År	Alle	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke	Tallet på personer som svarte
2002	100	60	26	4	6	4	1	1 410
2003	100	61	22	3	8	4	1	1 384
2004	100	64	23	3	6	4	0	1 319
2005	100	69	21	3	4	3	1	1 287
2006	100	62	24	4	6	4	1	1 288

(f) "Innvandrere i Norge bør bestrebe seg på å bli så like nordmenn som mulig."

År	Alle	Helt enig	Nokså enig	Både og	Nokså uenig	Helt uenig	Vet ikke	Tallet på personer som svarte
2003	100	29	25	7	25	14	1	1 381
2004	100	25	27	8	26	13	0	1 318
2005	100	28	26	7	20	18	1	1 286
2006	100	24	25	10	26	14	1	1 288

3.2. Spørsmål 2: Eget forhold til innvandrere i tre forskjellige "scenarier".

Spørsmål 2 har ordlyden: "I de følgende spørsmålene forutsetter vi at innvandrerene behersker norsk. Ville du synes det var ubehagelig dersom (a) du eller noen i din nærmeste familie fikk en hjemmehjelp som var innvandrer, (b) du fikk en innvandrer som ny nabo, eller (c) du hadde en sønn eller datter som ville gifte seg med en innvandrer? Tabell 3.2 gjengir svarfordelingene for 2006 og tidligere år.

Tabell 3.2. Svar på tre spørsmål om eget forhold til innvandrere, 2002-2006. Prosent

"Ville du synes det var ubehagelig dersom ...

(a)..du eller noen i din nærmeste familie fikk en hjemmehjelp som var innvandrer?"

År	Alle	Ja	Nei	Vet ikke	Tallet på personer som svarte
2002	100	11	88	1	1 410
2003	100	10	89	1	1 385
2004	100	10	90	1	1 319
2005	100	6	93	1	1 288
2006	100	8	91	1	1 286

Tabellen fortsetter på neste side

(b) "..du fikk en innvandrер som ny nabo?"

År	Alle	Ja	Nei	Vet ikke	Tallet på personer som svarte
2002	100	8	90	2	1 410
2003	100	9	89	2	1 384
2004	100	9	90	1	1 316
2005	100	6	92	1	1 288
2006	100	7	91	2	1 287

(c) "..du hadde en sønn eller datter som ville gifte seg med en innvandrер?"

År	Alle	Ja	Nei	Vet ikke	Tallet på personer som svarte
2002	100	40	53	7	1 409
2003	100	37	58	6	1 380
2004	100	35	60	5	1 317
2005	100	33	61	7	1 288
2006	100	32	62	6	1 286

På det første spørsmålet kan det iakttas en liten økning, fra 6 prosent til 8 prosent, i andelen som ville synes det var ubehagelig å få en innvandrер som hjemmehjelp for en selv eller en person i nærmeste familie. Andelen som svarte bekreftende på spørsmålet i 2006, ligger midtveis mellom andelen som svarte bekreftende på samme spørsmål i 2004 og 2005. Den tidligere ubrutte tendensen til nedgang i ja-andelen på dette spørsmålet siden 2002 opphører dermed i 2006.

En mindre endring, men i samme retning, kan konstateres på spørsmålet om innvandrер som ny nabo. Andelen som oppgir at de ville føle ubehag i en slik situasjon, øker med ett prosentpoeng til 7 prosent i 2006. Alt i alt har det vært mindre endring over tid i dette spørsmålet enn i spørsmålet om synet på innvandrер som hjemmehjelp.

I motsetning til de to foregående spørsmålene er det ingen endring i mindre innvandrervennlig retning i reaksjonen på det siste scenariet. Andelen som oppgir at de ville synes det var ubehagelig dersom en sønn eller datter ønsket å gifte seg med en innvandrер, går tvert om ned med ytterligere 1 prosentpoeng i 2006. Andelen som svarer 'ja' på dette spørsmålet er nå 32 prosent. Til tross for nedgangen er det en langt høyere andel som svarer 'ja' på dette spørsmålet enn på de to øvrige. Vet ikke-andelen har hele tiden ligget stabilt på ca. 6 prosent, mens nei-andelen har økt med 9 prosentpoeng siden 2002.

3.3. Spørsmål 3: Flyktninger og asylsøkeres adgang til opphold i Norge.

Tabell 3.3 (neste side) viser befolkningens reaksjon på spørsmålet om det bør bli lettere, vanskeligere eller ingen endring i flyktninger og asylsøkeres adgang til å få opphold i Norge "*sammenliknet med i dag*".

Tabell 3.3. Holdning til flyktningers adgang til Norge, 2002-2006. Prosent

"Sammenliknet med i dag, bør det bli lettere for flyktninger og asylsøkere å få opphold i Norge, bør det bli vanskeligere, eller bør adgangen til å få opphold være som i dag?"

År	Alle	Lettere	Som i dag	Vanskeligere	Vet ikke	Tallet på personer som svarte
2002	100	5	39	53	2	1 408
2003	100	5	37	56	3	1 381
2004	100	6	44	47	2	1 317
2005	100	9	49	39	4	1 287
2006	100	7	46	45	2	1 288

Svaret på spørsmålet i 2006 representerer et brudd med tendensen siden 2002 i retning av en gradvis økende vilje til liberalisering. I 2006 synker andelen som synes det bør bli lettere for flyktninger å få opphold i Norge med 2 prosentpoeng til 7 prosent. Andelen som synes dagens ordning er tilfredsstillende, går likeledes ned med 3 prosentpoeng til 46 prosent, mens andelen som synes det bør bli vanskeligere å få opphold øker med 6 prosentpoeng til 45 prosent. Vet ikke-andelen synker med 2 prosentpoeng. Det er nå om lag like mange som mener at det bør bli vanskeligere å få opphold i Norge som de som mener at det er ønskelig med status quo på dette feltet.

3.4. Spørsmål 4: Personlig kontakt med innvandrere.

Det siste spørsmålet belyser noen sider ved kontakten mellom majoritetsbefolkningen og innvandrere.¹ Etter først å ha fastslått hvor stor andel som i det hele tatt hevder å ha kontakt med innvandrere, blir omfanget av kontakten utdypet ved tilleggsspørsmål om hvilke arenaer kontakten utspiller seg på og hvor mange innvandrere som omfattes av kontakten. Den sistnevnte dimensjonen ble ikke kartlagt i 2002. Tilleggsspørsmålene rettes bare til dem som hevder å ha kontakt med innvandrere. Tabell 3.4. gjengir resultatene fra spørsmål 4 med to tilleggsspørsmål.

Tabell 3.4. Kontakt med innvandrere som bor i Norge, 2002-2006. Prosent.

(a) Kontakt med innvandrere?

År	Alle	Ja	Nei	Tallet på personer som svarte
2002	100	67	33	1 408
2003	100	64	36	1 384
2004	100	67	33	1 318
2005	100	66	34	1 286
2006	100	68	32	1 288

Tabellen fortsetter på neste side

¹ Per 1.1.2006 utgjør den ikke-vestlige innvandrerbefolkningen i Norge 6,1 prosent av landets befolkning (Statistisk sentralbyrå 2006). Denne gruppen vil også inngå i utvalget, selv om deres frafall forventes å være større enn i den øvrige befolkningen. De vil framstå som personer med stor innvandrerkontakt og er ikke forsøkt fjernet fra datamaterialet.

(b) Andel med kontakt...

	År	Ja	Nei	Tallet på personer som svarte
På jobben	2002	41	59	1 408
	2003	40	60	1 382
	2004	39	61	1 318
	2005	42	58	1 285
	2006	41	59	1 288
Blant venner/kjente	2002	27	73	1 408
	2003	29	71	1 382
	2004	29	71	1 318
	2005	28	72	1 285
	2006	31	69	1 288
I nabolaget	2002	22	78	1 408
	2003	23	77	1 382
	2004	24	76	1 318
	2005	20	80	1 285
	2006	24	76	1 288
I nær familie	2002	9	91	1 408
	2003	9	91	1 382
	2004	9	91	1 318
	2005	9	91	1 285
	2006	10	90	1 288
På annen måte	2002	10	90	1 408
	2003	8	92	1 382
	2004	9	91	1 318
	2005	7	93	1 285
	2006	9	91	1 288

(c) Antall arenaer en har kontakt med innvandrere på.

År	2002	2003	2004	2005	2006
Ingen kontakt	33	36	33	34	32
En	38	35	37	37	36
To	19	18	20	19	21
Tre	6	8	7	6	7
Fire	2	3	3	2	3
Fem	1	1	0	0	1
Alle	100	100	100	100	100
Tallet på personer som svarte	1 408	1 382	1 318	1 286	1 288

Tabellen fortsetter på neste side

(d) Antall innvandrere en har kontakt med.

År	2003		2004		2005		2006	
Har ikke kontakt	36		33		34		32	
En	6	9	6	9	6	10	4	5
To til fire	26	41	27	40	24	37	28	41
Fem til ti	19	29	19	29	20	30	21	31
Flere enn ti	14	22	15	22	15	23	15	22
Vet ikke	0	0	0	0	0	0	0	0
Alle	100	100	100	100	100	100	100	100
Tallet på personer som svarte	1 382	890	1 317	886	1 286	844	1 287	886

Tabellen (panel a) viser som tidligere år at omtrent to tredjedeler (68 prosent) oppgir å ha kontakt med innvandrere i Norge. Arbeidsplassen er den vanligste arenaen for slik kontakt (panel b). Fire av ti har kontakt med innvandrere på jobben. Dernest følger venner og kjente. Om lag tre av ti har kontakt med innvandrere blant venner og kjente. På tredjeplass kommer nabolaget; nesten hver fjerde har kontakt med innvandrere der, en økning på 4 prosentpoeng siden 2005. Minst vanlig er det å ha kontakt med innvandrere i nær familie; bare hver tiende opplever denne situasjonen. Andelene som her er rapportert har nok en gang vist seg å være bemerkelsesverdig stabile over tid.

Spørsmålet om kontakt med innvandrere i Norge var utformet slik at flere svaralternativer kunne oppgis. I panel c gjengir vi antallet arenaer for kontakt som den enkelte oppgav. Opplysningene er avledet av svarene på spørsmål 4b. Foruten tredjedelen som overhode ikke har kontakt med innvandrere, oppgir en drøy tredjedel (36 prosent) å ha kontakt med innvandrere på én arena. To av ti har to arenaer der de møter innvandrere, mens den resterende tidelen har kontakt med innvandrere på tre eller flere arenaer. Igjen er endringene fra i fjor svært beskjedne.

Av dem som *har* kontakt med innvandrere, har fire av ti kontakt med to til fire personer (panel d: høyre kolonner). Tre av ti har kontakt med fem til ti personer, mens vel to av ti har kontakt med flere enn ti personer. Minst vanlig er det å ha kontakt med bare én innvandrer. Det har bare en av tjue av dem som oppgir å ha kontakt med innvandrere.

4. Hvilke endringer fra 2005 er statistisk signifikante?

Våre intervjuer omfatter representative *utvalg* av befolkningen, ikke befolkningen selv. *Mindre* forskjeller i de målte resultatene fra det ene året til det andre kan derfor skyldes at utvalgene ikke tilstrekkelig presist avspeiler de virkelige holdningene i befolkningen. *Større* målte forskjeller i svarfordelingen fra det ene året til det andre, kombinert med liten intern spredning i svarene, øker sannsynligheten for at forskjellen i svarfordelingene er reell, dvs. avspeiler en virkelig endring i opinionen.

Sannsynligheten for at endringene i de målte verdiene fra det ene året til det neste er reelle, estimeres ved en formell signifikanstest. Svarfordelingen til de enkelte utsagn i spørsmål 1 danner skalaer med fem verdier (1-5) når *vet ikke* og *vil ikke svare* er satt til uoppgitt. Dataene ordnes slik at stigende verdier betyr økende "innvandrervennlighet" for alle seks utsagnene.² Spørsmål 3 derimot har en skala med bare tre verdier (1-3).

Signifikanstesten som benyttes viser sannsynligheten for at gjennomsnittet på skalaen i 2006 er lik gjennomsnittet på skalaen i 2005 (den såkalte "nullhypotesen"). Er sannsynligheten for dette liten (under 5 prosent), forkastes nullhypotesen om at det ikke har funnet sted noen reell endring i opinionen i denne perioden. I stedet aksepteres alternativhypotesen at gjennomsnittene er forskjellige, og at holdningen har

² Det innebærer at verdiene på svarkategoriene for utsagn a, c og e i spørsmål 1 må kodes om. Også spørsmål 3 må omkodes.

endret seg. Tabell 4.1 viser gjennomsnittet på skalaene for årene 2005 og 2006 (\bar{x}_{2005} og \bar{x}_{2006}) og sannsynligheten (p) for at nullhypotesen (H_0) om ingen endring er riktig.

Tabell 4.1. Holdning til sju utsagn om innvandrere og innvandringspolitikk, 2005-2006. Gjennomsnitt på skala¹ (\bar{x}) og t-test for om forskjellen mellom holdningene etter intervjuår er statistisk signifikant. Standardfeil i parentes

Utsagn	\bar{x}_{2005}	\bar{x}_{2006}	p for $ t $ under H_0 ²
Innvandrere flest gjør en nyttig innsats i norsk arbeidsliv (Spm 1a)	3,74 (0,032)	3,76 (0,031)	0,5254
Innvandrere flest misbruker de sosiale velferdsordningene (Spm 1b)	3,23 (0,039)	3,18 (0,037)	0,3656
Innvandrere flest beriker det kulturelle livet i Norge (Spm 1c)	3,83 (0,035)	3,73 (0,034)	0,0482
Innvandrere flest er en kilde til utrygghet i samfunnet (Spm 1d)	3,17 (0,039)	3,10 (0,038)	0,2099
Alle innvandrere i Norge bør ha samme mulighet til arbeid som nordmenn (Spm 1e)	4,49 (0,027)	4,36 (0,029)	0,0013
Innvandrere i Norge bør bestrebe seg på å bli så like nordmenn som mulig (Spm 1f)	2,73 (0,042)	2,81 (0,040)	0,1680
Sammenliknet med i dag, bør det bli lettere for flyktninger å få opphold i Norge, bør det bli vanskeligere, eller bør adgangen til å få opphold være som i dag? (Spm 3)	1,69 (0,018)	1,60 (0,017)	0,0009

¹ Fem-punkts skala for de seks første utsagnene (spmla-f) og tre-punkts skala for det sjuende (spm3). Svarfordelingene er omkodet slik at høye verdier uttrykker «innvandervennlig» holdning for samtlige utsagn.

² $H_0: \bar{x}_{2005} = \bar{x}_{2006}$

Kolonnen lengst til høyre i tabellen viser at de observerte forskjellene i svarene på spørsmål 1a, 1b, 1d og 1f ikke er statistisk signifikante på femprosentnivå ($p < 0,05$). Sannsynligheten for at befolkningen mener *det samme* i 2006 som året før på disse holdningsindikatorerne er med andre ord stor (fra 17 til 53 prosent). Vi beholder derfor nullhypotesen om at opinionen i virkeligheten er uendret for disse fire spørsmålene. I de resterende tre spørsmålene, spørsmål 1c, 1e og 3, er sannsynligheten for at opinionen reelt sett er uendret under 5 prosent. Vi forkaster dermed nullhypotesen om at det ikke har funnet sted noen endring og antar alternativhypotesen at svarfordelingen i 2006 er signifikant forskjellig fra fordelingen i 2005 for disse spørsmålene.

På alle tre ovennevnte spørsmål går endringen i mindre innvandervennlig retning. Det er blitt litt *færre* som synes at "innvandrere flest beriker det kulturelle livet i Norge" og at "innvandrere i Norge bør ha samme mulighet til arbeid som nordmenn", samtidig som det er blitt noen *flere* som synes at det bør bli vanskeligere for flyktninger og asylsøkere å få opphold her i landet. Den lille økningen i andelen som synes at "innvandrere flest gjør en nyttig innsats i norsk arbeidsliv" og som avviser at "innvandrere i

Norge bør bestrebe seg på å bli så like nordmenn som mulig", er ikke statistisk signifikant. Det er heller ingen statistisk signifikant endring i synet på innvandrere som en "kilde til utrygghet i samfunnet".

Spørsmål 2 har bare to utfall, *ja* og *nei*, når *vet ikke* og *vil ikke svare* settes til uoppgitt. I stedet for å teste om gjennomsnittet på "skalaene" med bare to verdier er signifikant forskjellige, benytter vi en kji-kvadrattest til å undersøke om svarfordelingene er uavhengig av intervjuår. Kji-kvadratet (χ^2) uttrykker størrelsen på avviket mellom de observerte verdiene og de forventede verdiene dersom det er statistisk uavhengighet mellom holdning og intervjuår. Jo større kji-kvadratet er, desto mindre er sannsynligheten for at holdning og intervjuår er statistisk uavhengige størrelser (jf. tabell 4.2).

Tabell 4.2. Svar på tre spørsmål om eget forhold til innvandrere, 2005-2006. Kji-kvadrattest for om forskjellen mellom holdningene etter intervjuår er statistisk signifikant¹ (DF=1).

Spørsmål:	χ^2	p-verdi
Ville du synes det var ubehagelig dersom...		
..du eller noen i din nærmeste familie fikk en hjemmehjelp som var innvandrer? (Spm 2a)	4,20	0,0404
..du fikk en innvandrer som ny nabo? (Spm 2b)	0,80	0,3717
..du hadde en sønn eller datter som ville gifte seg med en innvandrer? (Spm 2c)	0,62	0,4307

¹H₀: Holdningen i 2006 er lik holdningen i 2005.

Tabellen viser forskjellige resultater for de tre utsagnene. For de to siste er sannsynligheten stor (37 til 43 prosent) for at holdningen er statistisk uavhengig av intervjuår. Vi antar her nullhypotesen at det ikke har funnet sted noen endring i opinionen. For det første utsagnet er imidlertid sjansen langt mindre, under fem prosent, for at de målte verdiene skal ha forekommet ved en tilfeldighet - *uten* at opinionen er endret. Konklusjonen blir dermed at det i 2006 har vært en statistisk signifikant økning (om enn liten) i andelen som "ville synes det var ubehagelig dersom du eller noen i din nærmeste familie fikk en hjemmehjelp som var innvandrer". Dette er således det fjerde utsagnet som har hatt en statistisk signifikant endring i mindre "innvandervennlig" retning. Vi noterer oss likevel at endringen i oppfatningen av innvandrernes kulturelle bidrag (Spm 1c) og aksept av hjemmehjelp med innvandrerbakgrunn (Spm 2a) er statistisk signifikant på 5 prosents nivå med bare knapp margin.

5. Mulige forklaringer på endringene fra 2005 til 2006.

I fjor gikk alle endringene fra 2004 til 2005 i innvandervennlig retning (Blom 2005b). Det er mulig at årets endringer mest er å oppfatte som en "korleksjon" i forhold til fjorårets måling, enten ved at fjorårets måling var basert på et statistisk skjevt utvalg med en viss overrepresentasjon av respondenter med en "innvandervennlig" holdning (selv om den statistiske sannsynligheten for dette er under 5 prosent), eller ved at opinionen det siste året reelt har svingt tilbake til 2004-nivå.

En signifikanstest av forskjellen mellom resultatene i 2004 og 2006 avdekker at så godt som ingen av resultatene fra i år er signifikant forskjellige fra resultatene i 2004 (se Appendikstabeller). Den eneste statistisk signifikante forskjellen kan iakttas for utsagnet "*Innvandrere flest gjør en nyttig innsats i norsk arbeidsliv*" (Spm 1a). Det innebærer at fjorårets endring i holdning til dette utsagnet fra 2004 (en liberalisering) i stedet kommer i 2006 idet andelen som er enige i at innvandrere gjør en nyttig innsats i arbeidslivet er 5 prosentpoeng høyere i 2006 enn i 2004.

Ser vi bort fra muligheten at fjorårets utvalg hadde en liten overrepresentasjon av respondenter med innvandrervennlige oppfatninger, gjenstår oppgaven å forklare hvorfor årets undersøkelse viser en dreining tilbake til holdninger som gjorde seg gjeldende i 2004 for alle fire spørsmåls vedkommende. Særlig i synet på innvandreres likebehandling med nordmenn på arbeidsmarkedet og holdningen til mottak av flyktninger og asylsøkere, er resultatet av årets holdningsundersøkelse signifikant forskjellig fra fjorårets. Hva kan grunnen til dette være?

Vi har tidligere påvist en tendens til at den registrerte arbeidsløsheten varierer inverst i forhold til holdningen til likebehandling av innvandrere og nordmenn på arbeidsmarkedet (Blom og Ellingsen 1998, Blom 2005b:15). For årene 1993-2005 er korrelasjonskoeffisienten (Pearsons r) for sammenhengen mellom Aetats ledighetstall i prosent av arbeidsstyrken (årgjennomsnitt) og andelen som synes at innvandrere i Norge bør ha samme mulighet til arbeid som nordmenn, hele $-0,93$. Når vi da ser at den registrerte ledigheten er 1 prosentpoeng *lavere* i september 2006 enn i september 2005 (2,4 prosent mot 3,4 prosent) (Nav 2006: tabell 2.2), skulle det *ikke* tilsi at oppslutningen om likebehandling av innvandrere og nordmenn på arbeidsmarkedet er blitt mindre.

På samme måte er det med synet på mottak av flyktninger. Vi har tidligere vist at oppgang i asylsøkertallene gjerne går sammen med nedgang i viljen til å ta imot flyktninger og asylsøkere, og vise versa (Pearsons $r = -0,59$ for årene 1993-2005) (Blom 2004:17f, 2005b:14 og 16f.). Heller ikke denne tendensen synes å bli bekreftet i 2006. Mens tallet på asylsøkere var 7 950 i 2004, sank det til 5 402 i 2005 (Utlendingsdirektoratet 2006a: tabell 9) og ventes å ligge på om lag 5 500 asylsøkere ved utløpet av 2006 (Utlendingsdirektoratet 2006b). Med om lag status quo i tilstrømningen av asylsøkere, burde ikke holdningen til mottak av flyktninger bli mer restriktiv i 2006.

Når observasjonene ikke følger disse "lovmessighetene" i 2006, må vi se oss om etter andre mulige forklaringer. Nedgangen i oppslutningen om utsagnet "*Alle innvandrere i Norge bør ha samme mulighet til arbeid som nordmenn*" kan tenkes å ha sammenheng med veksten i arbeidsinnvandringen fra de nye EØS-landene, især Polen og Litauen. I løpet av de åtte første månedene av 2006 utstedte Utlendingsdirektoratet (UDI) 38 900 nye arbeidstillatelser til personer fra EØS-området, en økning på om lag 40 prosent siden året før. Ifølge Norges Bank utførte arbeidstakere fra de nye EØS-landene til sammen 9 100 årsverk i 2005, og tallet antas å ville øke til 13 600 i 2006 (Finansdepartementet 2006: 41). I tillegg kommer tilstrømningen av ansatte i utenlandske bedrifter som leverer tjenester til norske firmaer og selvstendige næringsdrivende fra disse landene. Langt færre personer enn hva disse tallene tilsier opptrer imidlertid i befolkningsstatistikken som innvandrere.

Av andre saker som *kan* ha bidratt til mer restriktive holdninger når det gjelder mottak av flyktninger og asylsøkere, kan nevnes uoverensstemmelsen mellom UDI og Arbeids- og inkluderingsdepartementet som nådde media i mai i år. Knapt 200 irakiske flyktninger med midlertidig opphold uten rett til familiegjenforening (såkalte "muf"ere) ble innvilget varig opphold av UDI uten at den politiske ledelsen i departementet var konsultert. Avgjørelsen ble senere gransket av et regjeringsoppnevnt utvalg som konkluderte at UDI-ledelsen hadde opptrådt for egenrådlig (Graver-kommisjonen 2006). Saken førte til at UDIs direktør, assisterende direktør og en avdelingsdirektør trakk seg fra sine stillinger. En meningsmåling som ble foretatt av Utlendingsnemnda i juni, viste at befolkningens tillit til utlendingsmyndighetene hadde sunket med 7 prosentpoeng siden desember 2005 (jf. Aftenposten 18.6.2006). Saken kan ha etterlatt et inntrykk i befolkningen av at UDI opptrådte "snillistisk" i tolkningen av utlendingsloven i dette tilfellet. Noen kan likeledes ha reagert negativt på de afghanske flyktingenes

sultestreik utenfor Oslo domkirke i begynnelsen av juni som tok sikte på å forpurre et lovlig fattet vedtak om tilbakesendelse til Afghanistan.

Det er også relevant å vurdere om striden om karikaturtegnningene i februar 2006 kan ha hatt noen innvirkning på holdningene (for referanser til hendelsesforløpet, se Flåm og Knudsen 2006). Demonstrasjonene mot tegningene begynte som en protest mot den danske avisen Jyllands-Posten som i slutten av september 2005 publiserte tolv karikaturer av profeten Muhammed. Redaktøren for en liten, kristen avis i Norge ("Magazinet") gjengav karikaturene i begynnelsen av januar 2006. Faksimile av tegningene ble også trykket i enkelte andre norske aviser. På bakgrunn av religiøse tabuer mot å avbilde profeten utløste dette angrep på danske og norske interesser i utlandet, herunder brenning av flagg og ambassader i Palestina, Libanon, Syria og Iran. Uro og opptøyer fant også sted i Afghanistan, Somalia, Tyrkia, Indonesia og Pakistan. Selv om antallet mennesker som deltok i protestene var begrenset, framstod hendelsene som meget dramatiske for europeiske tv-seere. Norske myndigheter forsøkte å dempe konflikten ved å uttrykke offentlige beklagelser. Toneangivende norske muslimer tok også tydelig avstand fra de utenlandske aksjonene.

I en meningsmåling offentliggjort i Aftenposten 10. februar gav hele 53 prosent av befolkningen uttrykk for at de trodde hendelsene ville skade forholdet mellom innvandrere og resten av befolkningen. Vi har tidligere ikke funnet tendenser i holdningsmålingene til at hendelser utenfor landets grenser som bombeattentatene på jernbanestasjonen i Madrid i mars 2004 og på T-banen i London i juli 2005 har påvirket de norske holdningene til innvandrere og innvandring (Blom 2004, 2005b). Denne gang er det mer åpent om de utenlandske aksjonene har satt varige spor etter seg i den norske opinionen. I karikaturstriden var Norge langt mer i fokus enn ved de forannevnte aksjonene. Vi vil derfor ikke utelukke at karikaturstriden kan ha påvirket holdningen til innvandrere på generelt grunnlag og således kan ha ført til noen av de registrerte endringene i våre indikatorer. Et indisium på det motsatte er imidlertid mangelen på endring i reaksjonen på utsagnet "*Innvandrere flest er en kilde til utrygghet i samfunnet*". På grunn av utsagnet tema skulle man vente at eventuelle holdningsendringer som følge av karikaturstriden, ville komme til syne i forbindelse med dette utsagnet. Som nevnt er det ikke registrert noen signifikant endring i svarfordelingen på dette utsagnet.

Endelig har det også funnet sted en diskusjon i media om forekomsten av autoritære og patriarkalske trekk i noen innvandremiljøer. Konkret handler det om tvangsekteskap, æresdrap, kjønnslemlestelse og kvinneundertrykking. I forbindelse med myndighetenes arbeid med en ny utlendingslov er befolkningen trukket inn i en diskusjon om virkemidler mot tvangsekteskap. Bør det innføres en nedre aldersgrense ved familiegjenforening og krav om tilknytning til riket, som i den danske utlendingsloven, eller er mer dialogiske virkemidler som mekling og rådgiving å foretrekke? I diskusjonen har polariseringen i synsmåter mellom debattantene tiltatt betydelig. Noen hevder at den vestlige kulturen er den østlige langt overlegen idet den ivaretar individets frihet og rett til å kritisere etablerte sannheter. I den grad denne debatten har nådd utover de relativt snevre kretsene den har foregått i, kan det ha fått flere til å se med kritiske øyne på deler av innvandrer-kulturen og for eksempel bidratt til å svekke oppslutningen om utsagnet "*Innvandrere flest beriker det kulturelle livet i Norge*".

På den annen side viser våre data at det ikke er kvinnene som har blitt mer forbeholdne til innvandrernes bidrag til kulturen i Norge (jf. vedleggstabell s. 35 i dette notat og Blom 2005b:25). Det er heller ikke kvinnene som i størst grad støtter opp om påstanden at innvandrere "*bør bestrebe seg på å bli så like nordmenn som mulig*" (jf. vedleggstabell s. 36). Dette svekker etter vår mening hypotesen om at det er frykt for patriarkalske og antidemokratiske strømninger i innvandrer-kulturen som ligger bak nedgangen i andelen som synes innvandrere beriker landets kulturliv.

6. Holdninger etter bakgrunnskjennetegn

Holdningen til innvandrere og innvandring varierer etter demografiske og sosiale kjennetegn i befolkningen. Resultatene fra det ene år til det andre er bemerkelsesverdig stabile. Nedenfor kommenteres de viktigste tendensene etter kjønn, alder, utdanningsnivå, bostedsstrøk, landsdel og grad av kontakt med innvandrere (antall arenaer for kontakt og antall innvandrere som omfattes av kontakten) slik undersøkelsen i 2006 viser.

I vedlegget gjengis de bivariate tabellene som dokumenterer de empiriske tendensene. I tabellene er kategoriene "helt (u)enig" og "nokså (u)enig" slått sammen til "(u)enig" for å gjøre det lettere å oppfatte hovedbudskapet. Det er i tillegg foretatt enkelte multivariate analyser for å undersøke den kombinerte effekten av flere bakgrunnsvariabler. Resultatene av disse analysene nevnes noen steder i teksten uten at tallgrunnlaget er tatt med i notatet.

6.1. Kjønn

Kjønn har forholdsvis liten betydning for holdningene, men betydningen synes likevel å være noe større i år enn året før. Kjønn slår forskjellig ut avhengig av hvilket spørsmål det gjelder. På arbeidsrelaterte spørsmål er menn noe mer velvilling innstilt enn kvinner. Det skyldes kanskje at de føler seg sikrere forankret på arbeidsmarkedet enn kvinner. Både i tilknytning til spørsmålet om innvandrere "gjør en nyttig innsats i norsk arbeidsliv" og spørsmålet om innvandrere "bør ha samme mulighet til arbeid som nordmenn" kommer denne tendensen til syne. På den annen side er menn mer mistenksomme enn kvinner når det gjelder hvorvidt innvandrere "misbruker de sosiale velferdsordningene". Menn er også mer tilbøyelige til å kreve at innvandrere forsøker "å bli så like nordmenn som mulig" og mindre tilbøyelige til å synes at innvandrere "beriker det kulturelle livet i Norge".

6.2. Alder

Alder har en sterkere og mer entydig sammenheng med holdningen til innvandrere og innvandring enn kjønn. Den viktigste tendensen er at den eldste aldersgruppen (67-79 år) er minst velvilling innstilt. Mens f.eks. bare 25 prosent av de eldste avviser at innvandrere flest misbruker de sosiale velferdsordningene, er det minst 50 prosent av de øvrige aldersgruppene som avviser at dette er riktig. Det er også minst dobbelt så mange blant de eldste som blant de øvrige aldersgruppene som synes det vil være ubehagelig med en innvandrer som nabo.

Forskjellen mellom de øvrige aldersgruppene er ikke like entydig. Det kan variere hvilken av dem som er mest liberalt innstilt. Ønsket om å gjøre det lettere for flyktninger og asylsøkere å få opphold i Norge har helt klart størst tilslutning blant de yngste. En av ti i gruppen 16-24 år vil liberalisere adgangen til opphold i Norge, mot en av hundre blant de eldste. De middelaldrende befinner seg et sted imellom disse ytterpunktene. De yngste er også - som tidligere - mest positive til ekteskap med en innvandrer. Men det er de yngste og de eldste som har størst motvilje mot å tolerere en framtidig hjemmehjelp med innvandrerbakgrunn.

I multivariate modeller opprettholdes som regel effekten av alder ved kontroll for utdanningsnivå og kontakt med innvandrere (antall arenaer for kontakt). Utsagnet "Innvandrere flest gjør en nyttig innsats i norsk arbeidsliv" representerer et unntak idet den beskjedne effekten av alder på dette utsagnet blir borte ved kontroll for utdanning eller kontakt med innvandrere. Alder har heller ingen signifikant effekt på utsagnet "Alle innvandrere i Norge bør ha samme mulighet til arbeid som nordmenn", verken med eller uten kontrollvariabler.

6.3. Utdanningsnivå

Av kjennemerkene vi har kartlagt, er utdanning, foruten kontakt med innvandrere, det som påvirker holdningen til innvandrere og innvandring mest. Høyt utdannede er systematisk mer positivt innstilt til innvandrere og innvandring enn midlere og lavt utdannede. Mens f.eks. 52 prosent av befolkningen med grunnskole som høyeste utdanning tror at innvandrere flest misbruker de sosiale velferdsordningene, er det bare 14 prosent av befolkningen med lang³ universitets- eller høgskoleutdanning som tror det samme. Likeledes er det også 52 prosent av de grunnskoleutdannede som mener at innvandrere er en kilde til utrygghet i samfunnet, mot 26 prosent av de universitets- eller høgskoleutdannede. Endelig er det 18 prosent av de lavest utdannede som synes det ville være ubehagelig med en innvandrer som hjemmehjelp, mot bare 1 prosent blant de høyest utdannede.

6.4. Bostedsstrøk

Bosatte i tettbygde strøk med over 100 000 innbyggere, dvs. de største byene med omland, er gjennomgående noe mer liberale i sin holdning til innvandrere og innvandring enn personer i mindre urbane strøk av landet. I de mest spredtbygde strøk synes f.eks. 65 prosent at innvandrere flest gjør en nyttig innsats i norsk arbeidsliv, mens 80 prosent mener det samme i de største byene. Andelen som avviser at innvandrere flest misbruker de sosiale velferdsordningene, er likeledes 16 prosentpoeng høyere i de mest tettbygde strøk. Ønsket om å gjøre det lettere for flyktninger og asylsøkere å få opphold i Norge er også større i storbyen enn på landet, henholdsvis 11 og 5 prosent. Sammenhengen mellom bostedsstrøk og holdninger er som oftest signifikant ved kontroll for andre bakgrunnsfaktorer, men i noen tilfeller (som ved utsagnet om innvandrere som en kilde til utrygghet i samfunnet) elimineres effekten av bostedsstrøk ved kontroll for utdanningsnivå eller omfanget av kontakt med innvandrere (antall kontaktarenaer).

6.5. Landsdel

Mye av de samme tendensene finner vi når holdningsdataene brytes ned etter landsdel. Det framgår tydelig at det er befolkningen i Oslo og Akershus, den del av landet med flest innvandrere, som er mest velvillig innstilt til innvandrere og innvandring. Det er langt vanskeligere å peke ut hvilken landsdel som er den mest skeptiske. Resultatene "spriker" her fra spørsmål til spørsmål. Når det for eksempel gjelder verdsetting av innvandreres innsats i arbeidslivet, er tilslutningen lavest i Hedmark/Oppland. Mistro til innvandreres bruk av samfunnets velferdsordninger er mest utbredt i Nord-Norge, mens viljen til å innrømme innvandrere like muligheter på arbeidsmarkedet er minst i Trøndelag. En del av resultatene etter landsdel bør tas med en "klype salt" idet antall respondenter i noen landsdeler er relativt lite (knappt over hundre). Usikkerheten i forbindelse med svarene blir dermed tilsvarende større. Det mest robuste funnet er uten tvil at holdningene er mest imøtekommende i hovedstadsområdet. Men også denne sammenhengen kan i noen tilfeller svekkes ved kontroll for utdanning eller kontakt med innvandrere, som f.eks. i spørsmålet om misbruk av sosiale velferdsordninger.

6.6. Antall arenaer for kontakt med innvandrere

Sammen med utdanning er dette den av bakgrunnsfaktorene som er sterkest assosiert med holdningsindikatorene. Personer med kontakt til innvandrere har mer positive holdninger til innvandrere og innvandring enn personer uten slik kontakt. Jo flere arenaer kontakten utspilles på, desto større er velviljen. F.eks. synker andelen som tror at innvandrere flest misbruker de sosiale velferdsordningene, fra 45 til 19 prosent når personer helt uten kontakt med innvandrere sammenliknes med personer som har kontakt med innvandrere på tre eller flere arenaer. Nesten like stor er nedgangen når det gjelder andelen som synes at innvandrere er en kilde til utrygghet eller som synes det ville være ubehagelig med en

³ Omfatter mer enn fire års utdanning på universitets- og høgskolenivå, samt forskerutdanning.

innvandrere giftet inn i familien. Likeledes synker andelen som ville mislike å få en innvandrere som nabo, fra 12 til 1 prosent når en går fra personer uten kontakt med innvandrere til personer med kontakt til innvandrere på tre eller flere arenaer.

Hvorvidt det er selve kontakten med innvandrere som genererer positive holdninger, eller det er de positive holdningene til innvandrere som genererer mer kontakt, er uklart. Sannsynligvis er begge mekanismene virksomme.

6.7. Kontakt med antall innvandrere

Holdningen til innvandrere og innvandring er likeledes mer velvillig jo flere innvandrere som omfattes av kontakten. Sammenhengen er imidlertid ikke alltid helt monoton, i betydning jevnt økende jo flere innvandrere som personen har kontakt med. Overgangen fra kontakt med 5-10 innvandrere til kontakt med flere enn 10 innvandrere medfører ikke alltid at holdningen blir mer liberal. Vi finner eksempel på dette både når det gjelder synet på innvandreres innsats i norsk arbeidsliv og når det gjelder oppfatningen av deres bruk av sosiale velferdsordninger. I noen tilfeller har personer som bare har kontakt med én innvandrer, mindre innvandrervennlige holdninger enn personer helt uten kontakt med innvandrere.

6.8. Betydningen av bakgrunnsfaktorer for kontakt med innvandrere

Til slutt i vedleggstabellene viser vi hvordan kontakten med innvandrere varierer etter forskjellige bakgrunnsfaktorer. Vi betrakter her med andre ord antallet arenaer for kontakt med innvandrere og antallet innvandrere som respondenten har kontakt med, som *avhengige* variabler. Andelen som i det hele tatt *har kontakt* med en eller flere innvandrere varierer f.eks. betydelig etter alder og utdanning. Av de eldste i befolkningen (67-79 år) er f.eks. 68 prosent uten kontakt med innvandrere, mot om lag 24 prosent i de to yngste aldersgruppene. Likeledes er halvparten av befolkningen i spredtbygde strøk uten kontakt med innvandrere mot bare 20 prosent i tettbygde strøk med over 100 000 bosatte.

7. De norske resultatene fra Den europeiske samfunnsundersøkelsen.

Som et supplement til årets holdningsundersøkelse refererer vi her og i neste avsnitt noen resultater fra *Den europeiske samfunnsundersøkelsen* (European Social Survey, forkortet ESS) om holdninger til innvandrere og innvandring. Det er hittil gjennomført to runder av undersøkelsen, og resultatene fra begge rundene foreligger. I første runde deltok 22 vest- og øst-europeiske land, inkludert Israel og de nordiske landene unntatt Island. I andre runde var tallet på deltakerland utvidet til 24. Israel og Italia som deltok i første runde, var ikke med i andre runde. I stedet deltok Estland, Island, Slovakia og Ukraina som nye land.

I første intervjurunde var en hel spørsmålsbolk viet innvandrerspørsmål. En handfull av disse ble gjentatt i andre intervjurunde. De er for øvrig også med i tredje runde. Vi begrenser oss her til å gjengi resultater fra spørsmålene som forekom i begge de to første intervjurundene, seks i tallet. Dataene gir en indikasjon på stabiliteten i de norske holdningene over tid. I neste avsnitt sammenliknes de norske resultatene med resultater fra de øvrige europeiske landene som deltok i undersøkelsen. I en artikkel på SSBs nettsider har vi for øvrig presentert resultater fra flere av de innvandrrelaterte spørsmålene som bare ble stilt i første intervjurunde (Blom 2005a). Kapitlet om holdninger i publikasjonen *Innvandring og innvandrere 2006* refererer også noen av disse resultatene (Blom 2006).

De tre første spørsmålene dreier seg om viljen til å la innvandrere få opphold i landet. Første spørsmål lyder: "*Her er noen spørsmål om folk som kommer til Norge for å bosette seg her. I hvilken utstrekning synes du at Norge bør la folk av samme rase eller etniske gruppe som de fleste i Norge, få bosette seg*

her?" Svarene framgår av tabell 7.1 nedenfor. Om lag to av ti mener at "mange" bør få bosette seg i Norge. Vel halvparten synes at "noen" bør få bosette seg her, mens to av ti mener at bare "enkelte" bør få bosette seg i Norge. Bare 2 prosent synes at Norge ikke bør la noen "av samme rase eller etniske gruppe" få bosette seg i landet. Det noteres en svak økning i viljen til å motta denne type innvandrere fra 2002 til 2004. Endringen er neppe statistisk signifikant, men vi har ikke foretatt noen formell signifikanstest av dette.

Neste spørsmål følger opp foregående spørsmål og har ordlyden "*Hva med folk av en annen rase eller etnisk gruppe enn de fleste i Norge?*". Underforstått: i hvilken utstrekning synes du disse menneskene bør få bosette seg her? Andelen som svarer "mange" synker til omtrent det halve av i sted - vel en av ti. Likeledes synker andelen som vil la "noen" få bosette seg i landet med om lag 10 prosentpoeng til 46 prosent. Andelen som bare vil la "enkelte" få bosette seg i Norge stiger med 15 prosentpoeng til 35 prosent. Endelig er det 7 prosent som ikke vil la noen av en annen etnisk gruppe enn majoriteten bosette seg i landet. Det er bare minimale forskjeller i de norske svarene mellom 2002 og 2004.

Det siste av de tre spørsmålene bygger også på de foregående spørsmålene og har ordlyden "*Hva med folk fra fattige land utenfor Europa?*". Svarfordelingen på dette spørsmålet er så å si identisk med svarfordelingen på spørsmålet om "folk av en annen rase eller etnisk gruppe". Det tyder på at de to spørsmålene oppfattes som omtrent likelydende av mange.

De nevnte spørsmålene kan ikke så lett sammenliknes med spørsmålet som inngår i vår egen holdningsundersøkelse om mottak av *flyktninger og asylsøkere*. ESS-spørsmålene presiserer ikke noe om innvanderens oppholdsgrunn og kan således omfatte både arbeidsinnvandrere, familiegjennforente og flyktninger. ESS-spørsmålene inneholder heller ikke noen henvisning til et referansenivå i svaralternativene ("sammenliknet med i dag"), slik vårt spørsmål i Reise- og ferieundersøkelsen gjør. Det er også uklart hvor mange som tenkes omfattet av ord som "mange", "noen" og "enkelte".

Tabell 7.1. Holdning til mottak av ulike kategorier innvandrere, Den europeiske samfunnsundersøkelsen, Norge, 2002-2003 og 2004-2005. Prosent

"I hvilken utstrekning synes du at Norge bør la folk av samme rase eller etniske gruppe som de fleste i Norge, få bosette seg her?"

År	Alle	La mange bosette seg her	La noen bosette seg her	La enkelte bosette seg her	Ikke la noen bosette seg her	Tallet på personer som svarte
2002-2003	100	20	52	26	2	2 019
2004-2005	100	21	56	20	2	1 754

"Hva med folk av en annen rase eller etnisk gruppe enn de fleste i Norge?"

År	Alle	La mange bosette seg her	La noen bosette seg her	La enkelte bosette seg her	Ikke la noen bosette seg her	Tallet på personer som svarte
2002-2003	100	11	45	38	6	2 018
2004-2005	100	12	46	35	7	1 753

Tabellen fortsetter på neste side

"Hva med folk fra fattige land utenfor Europa?"

År	Alle	La mange bosette seg her	La noen bosette seg her	La enkelte bosette seg her	Ikke la noen bosette seg her	Tallet på personer som svarte
2002-2003	100	12	49	34	5	2 019
2004-2005	100	12	47	35	6	1 753

De tre neste spørsmålene dreier seg om samfunnsmessige *virksomheter* av innvandringen. Svarene gis som skårer på en 11-punktsskala hvor ytterpunktene 0 og 10 representerer utsagn med motsatt "ladning". Tabell 7.2 gjengir svarene på to måter, (a) ved andelen som oppgir svar i den ene eller andre ytterfløyen av skalaen (dvs. velger verdiene 0-3 eller 7-10) eller i det nøytrale midtfeltet på skalaen (verdi 4-6), og (b) ved gjennomsnittsverdien på skalaen. Midtkategorien er i denne presentasjonen gitt merkelappen "Verken eller", mens svarene på fløyene er gitt samme merkelapp som de respektive ytterpunktene på skalaen.

Skalaene er for øvrig orientert slik at svar som innebærer en negativ vurdering av innvandringen, skåres på venstre side av skalaen (lave verdier), mens svar som innebærer en positiv vurdering, skåres på høyre side av skalaen (høye verdier). Jo høyere gjennomsnittsverdien er, jo mer "innvandringsvennlig" er svaret.

Tabell 7.2. Antatte samfunnsmessige konsekvenser av innvandring, Den europeiske samfunnsundersøkelsen, Norge, 2002-2003 og 2004-2005. Prosentfordeling og gjennomsnitt på 11-punkts skala.

"Vil du si at det, alt i alt, er bra eller dårlig for den norske økonomien at folk kommer fra andre land for å bosette seg her? Bruk kortet til å svare."

År	Alle	Dårlig for økonomien (0-3)	Verken eller (4-6)	Bra for økonomien (7-10)	Gjennomsnitt	Tallet på personer som svarte
2002-2003	100	17	52	31	5,41	1 994
2004-2005	100	21	50	29	5,16	1 737

"Vil du si at norsk kultur stort sett blir undergravet eller beriket av folk som kommer fra andre land for å bosette seg her? Bruk kortet til å svare."

År	Alle	Norsk kultur blir undergravet (0-3)	Verken eller (4-6)	Norsk kultur blir beriket (7-10)	Gjennomsnitt	Tallet på personer som svarte
2002-2003	100	16	41	43	5,83	2 019
2004-2005	100	16	40	44	5,84	1 747

Tabellen fortsetter på neste side

"Er det blitt verre eller bedre å bo i Norge på grunn av at folk kommer fra andre land for å bosette seg her? Bruk kortet til å svare."

År	Alle	Et verre sted å bo (0-3)	Verken eller (4-6)	Et bedre sted å bo (7-10)	Gjennomsnitt	Tallet på personer som svarte
2002-2003	100	21	62	17	4,82	2 022
2004-2005	100	24	56	20	4,84	1 745

Det første spørsmålet handler om innvandringens virkning på *økonomien* i landet. Er innvandring alt i alt bra eller dårlig for den norske økonomien? Her mener to av ti at virkningen er negativ og tre av ti at den er positiv. Fem av ti mener at virkningen er relativt nøytral. Det kan videre noteres en økning på fire prosentpoeng fra første til andre intervjurunde i tilbøyeligheten til å mene at virkningen er negativ. På 11-punktsskalaen synker gjennomsnittsscoren med 0,25 poeng. Endringen må antas å være statistisk signifikant.

Det neste spørsmålet tar opp innvandringens virkning på *norsk kultur*. Motsetningene som stilles opp her er at innvandringen stort sett undergraver eller beriker norsk kultur. 16 prosent mener at innvandringen undergraver kulturen, fire av ti at den verken beriker eller undergraver kulturen, mens i overkant av fire av ti mener innvandringen beriker kulturen. Her er endringen i svarene fra første til andre intervjurunde så liten at den kan neglisjeres.

Sammenliknet med spørsmålet om virkningen på økonomien, er andelen som verdsetter innvandringen for dens betydning for kulturen om lag 10 prosentpoeng høyere. Andelen nøytrale er 10 prosentpoeng lavere.

Det siste spørsmålet dreier seg om innvandringens betydning for *det å bo i Norge* overhodet. Har det blitt bedre eller verre å bo i landet som følge av innvandringen? Den nøytrale kategorien får her større tilslutning enn ved de to foregående spørsmålene. Nærmere seks av ti inntar en overveiende nøytral holdning til spørsmålet. Resten av befolkningen (fire av ti) deler seg omtrent på midten mellom dem som synes innvandringen har vært positiv og dem som synes den har vært negativ for det å bo i landet. Ved begge intervjurundene er det en liten overvekt (på 4 prosentpoeng) i favør av dem som vurderer innvandringen som negativ.

Vi merker oss dessuten at polariseringen i holdningen til det siste spørsmålet har økt noe fra 2002-2003 til 2004-2005. Andelen som velger den nøytrale midtkategorien har gått ned med 6 prosentpoeng til fordel for dem som velger et svar på en av fløyene. Gjennomsnittsverdien på holdningsskalaen har dermed ikke endret seg signifikant i perioden.

Når det gjelder fordelingen av svarene *innen* midtkategorien, er den høyst symmetrisk i alle tre spørsmålene. Vi "skjuler" således ikke noen slagside i den ene eller andre retning ved å slå sammen svarene for dem som velger 4, 5 eller 6 på skalaen. For de to første spørsmålene er det en liten overvekt til dem som valgte 6 framfor 4 (dvs. den positive siden av skalaen), mens det for det siste spørsmålet er en liten overvekt til dem som valgte 4 framfor 6 (dvs. den negative siden av skalaen).⁴

Alt i alt er holdningen til innvandring som uttrykkes i første og andre intervjurunde i disse spørsmålene meget stabil. Den eneste endringen som mest sannsynlig er statistisk signifikant dreier seg om innvandringens virkning på landets økonomi. Her har andelen som vurderer innvandringen som negativ

⁴ Fordelingen innen midtkategorien er for ordens skyld slik i 2004-2005: Første spørsmål: verdi 4 (11 pst), verdi 5 (28 pst), verdi 6 (12 pst); andre spørsmål: verdi 4 (9 pst), verdi 5 (20 pst), verdi 6 (11 pst); tredje spørsmål: verdi 4 (13 pst), verdi 5 (33 pst), verdi 6 (11 pst).

for økonomien økt noe i omfang. Vi finner ikke spor av en tilsvarende endring fra 2002 til 2004 i vår egen undersøkelse.

8. Komparative resultater fra Den europeiske samfunnsundersøkelsen 2004-2005.

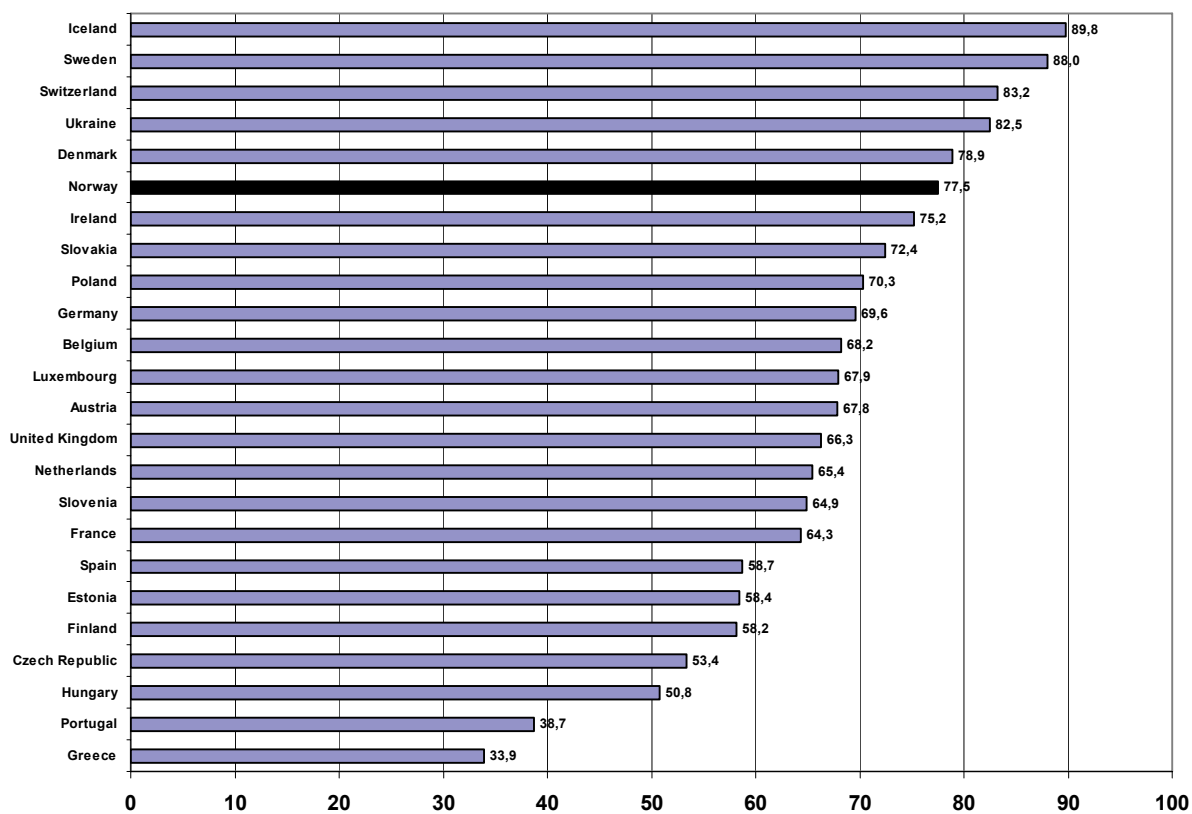
I dette avsnittet rettes søkelyset mot den komparative dimensjonen ved dataene fra Den europeiske samfunnsundersøkelsen, det som først og fremst gjør denne undersøkelsen interessant. Vi nøyer oss med å vise Norges plass i forhold til de andre nasjonene i *andre intervjurunde*. Norges plassering i forhold til disse landene er ikke vesentlig annerledes i første runde for noen av spørsmålene. For å lette tilegnelsen av resultatene framstiller vi dem ved hjelp av liggende stolper.⁵ Nasjonene er dessuten rangordnet etter utfallet på spørsmålene. Jo høyere i figuren Norge plasserer seg, jo mer liberal/tolerant er de norske holdningene sammenliknet med de andre landenes holdninger.

Siktemålet for framstillingen er ikke primært å "forklare" hvorfor noen land ender opp med en bestemt holdningsprofil, blant de mer kritiske eller mer tolerante nasjonene. Til det kreves en langt større analytisk innsats enn hva vi har hatt mulighet til å utfolde her. De følgende diagrammene og kommentarene har primært til hensikt å *beskrive* hvor Norge ligger i synet på innvandring og innvandrere i forhold til de øvrige nasjonene som er med i undersøkelsen.

Vel tre av fire i den voksne befolkningen i Norge vil tillate at mange eller noen innvandrere "av samme rase eller etniske gruppe som de fleste i Norge" skal få bosette seg her. Norge kommer på sjetteplass etter bl.a. Island, Sverige og Danmark når nasjonene rangeres etter graden av liberal holdning (Figur 8.1). Finland kommer betydelig lenger ned i rekken (20. plass). Finland er det av de nordiske landene (inkludert Island) som har den laveste andelen utenlandsfødte (Eurostat 2004: Figure 4). Også Sveits og Ukraina har en større andel enn Norge som vil ta imot mange eller noen innvandrere med samme etniske bakgrunn som flertallet. Begge landene er vel kjent med utenlandske minoriteter. I 2004 var andelen utenlandske statsborgere med permanent opphold i Sveits vel 20 prosent, de aller fleste fra Vest-Europa og Det tidligere Jugoslavia (Swiss Federal Statistical Office 2006: 4). Mange av de yngre er imidlertid født i Sveits og arver foreldrenes utenlandske statsborgerskap. Ukraina har også mange utenlandske statsborgere innen sine grenser, de fleste fra nabolandene Russland, Hviterussland, Moldavia, Ungarn, Romania og Polen (men også Bulgaria). Den russiske minoriteten er den desidert største og utgjorde i 2001 om lag 17 prosent av landets innbyggere (State Statistics Committee of Ukraine 2003-2004).

⁵ Dataene er kopiert fra NSDs nettsider. For å forenkle arbeidet har vi ikke oversatt navnene på landene til norsk.

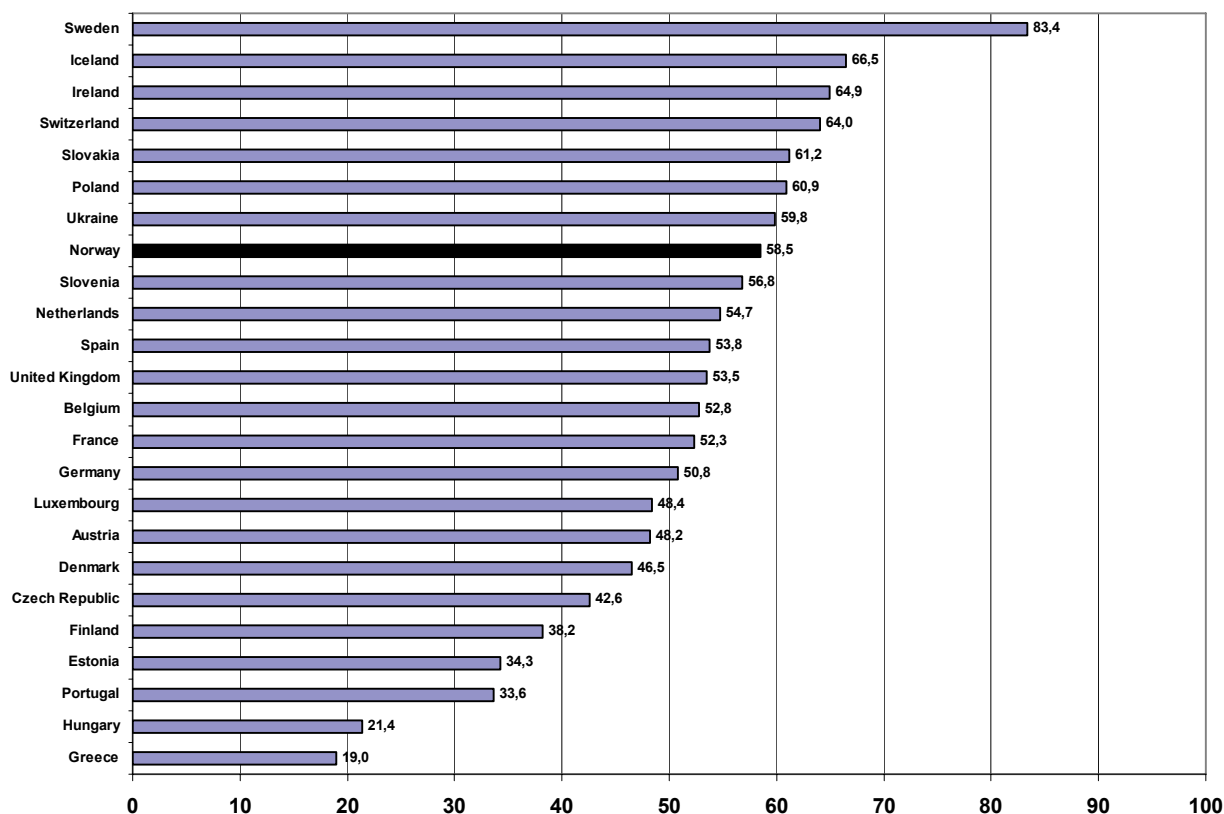
Figur 8.1. Andel som vil tillate at mange eller noen innvandrere av samme rase eller etniske gruppe som majoriteten i landet får bosette seg i landet. 2004-2005. Prosent

Norge synker to plasser ned på listen (og 19 prosentpoeng) når vi går over til å betrakte landenes vilje til å ta imot mange eller noen innvandrere av en "*annen rase eller etnisk gruppe enn de fleste i Norge*" (figur 8.2 neste side). Danmark synker fra femte til 18. plass (32 prosentpoeng), mens de øvrige landene som var mer positive enn Norge til å ta imot innvandrere med *samme* etniske bakgrunn som majoriteten, beholder sin posisjon foran Norge. Irland, Slovakia og Polen kommer inn som nye land foran Norge på listen. Disse landenes historiske erfaring med migrasjon er snarere fra utvandring, men Irland har siden midten av 1990-tallet hatt netto innvandring i forbindelse med en formidabel økonomiske vekst i samme periode. Innvandrerne som har strømmet til landet i stigende antall, har i gjennomsnitt vært bedre utdannet enn landets innbyggere og mottatt mindre sosiale ytelser enn dem (Baarrett og McCarthy 2006).

Etter Danmark er Ungarn det landet hvis vilje til å motta innvandrere synker mest (29 prosentpoeng) når innvandrerne forutsettes å ha forskjellig etnisk bakgrunn i stedet for samme bakgrunn som majoritetsbefolkningen. Ungarn skaffet seg store minoriteter av ungarsktalende personer i naboland som Romania, Slovakia, Serbia og Ukraina etter første verdenskrig da landet ble tvunget til å avstå to tredjedeler av sitt opprinnelige territorium. Tapet av disse landområdene er siden oppfattet som et nasjonalt traume. Den ungarske befolkningens vilje til å ta imot innvandrere av *samme* etniske bakgrunn som dem selv refererer muligens til disse folkegruppene. Landet er likevel generelt lite villig til å ta imot innvandrere, uansett bakgrunn, sammenliknet med andre land. Ifølge Hungarian Central Statistical Office (2006) består Ungarns befolkning i dag av 4 prosent sigøynere, knapt 3 prosent tyskere, 2 prosent serbere og resten slovakere og rumenere – til sammen vel 10 prosent. Mange av disse er imidlertid ungarske statsborgere. Andelen utenlandske statsborgere er nede i 1,5 prosent.

Figur 8.2. Andel som vil tillate at mange eller noen innvandrere av en annen rase eller etniske gruppe enn majoriteten i landet får bosette seg i landet. 2004-2005. Prosent

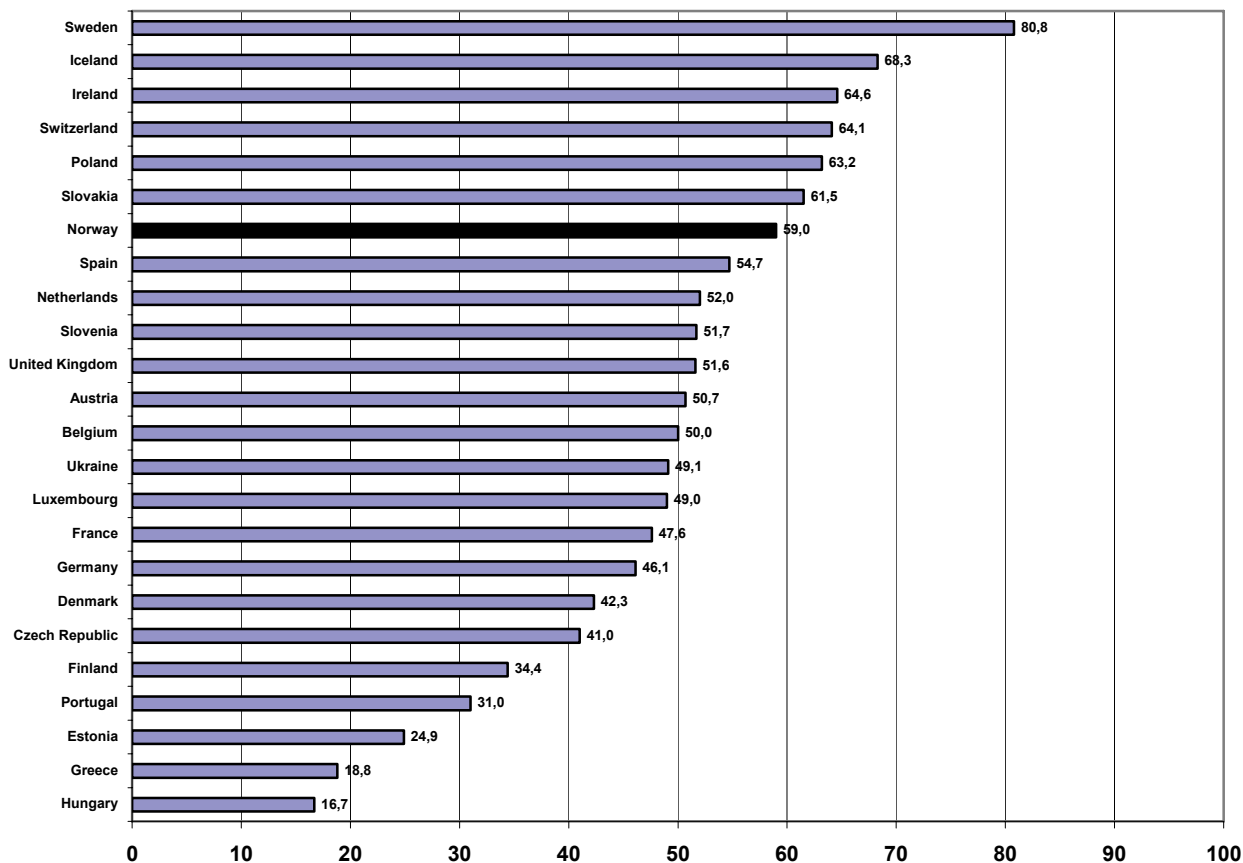
Norge havner på sjuendeplass blant landene i undersøkelsen når det gjelder å ville motta innvandrere "*fra fattige land utenfor Europa*" (jf. figur 8.3 på neste side). Det er tydelig at befolkningen i de fleste landene oppfatter minimal forskjell mellom innvandrere av en annen etnisitet og innvandrere fra fattige land utenfor Europa. Ukraina er her et unntak, idet oppslutningen om å motta "mange eller noen" innvandrere synker med vel 10 prosentpoeng når definisjonen av innvandrere går over fra personer med *en annen etnisk bakgrunn* til personer fra fattige land *utenfor Europa*. Samtidig synker landet fra en sjuendeplass i figur 8.2 til en 14. plass i figur 8.3. Forklaringen er høyst sannsynlig at de viktigste minoritetsgruppene som ukrainerne allerede har i sitt eget land er fra Europa, mens ønsket om asiatiske innvandrere er mindre.

Vi noterer ellers at Island og Sverige topper alle tre oversikter (figur 8.1-8.3) over vilje til å ta imot flere innvandrere. De to landene har i dag henholdsvis 8 og 12 prosent utenlandsfødte innbyggere (Statistics Iceland 2006, Statistiska centralbyråen 2006: tabell 106). De største gruppene av utenlandsfødte på Island er fra Polen, Norden, USA og Tyskland, mens de største gruppene utenlandsfødte i Sverige er fra Finland, Bosnia-Hercegovina, Iran, Polen og øvrige Norden.

I den andre enden av hierarkiet befinner Hellas, Portugal, Ungarn og Estland seg. Disse landene har størst motforestillinger mot å ønske nye innvandrere velkommen. Ifølge opplysninger fra Eurostat (2006) hadde Hellas 8 prosent utenlandske statsborgere i 2004, hvorav flest albanere. Hellas har i nyere tid hatt et anstrengt forhold til flere av sine naboland. Det gjelder både Tyrkia, den tidligere jugoslaviske republikken Makedonia og Albania. Portugal hadde knapt 3 prosent utenlandske statsborgere i 2005 med de største gruppene fra tidligere koloniland i Afrika, Brasil, Storbritannia og Spania (Instituto Nacional de Estatística Portugal 2006). Estland har en befolkning på 1,3 millioner, hvorav 26 prosent russere og 6

prosent andre ”etniske nasjonaliteter” (blant annet ukrainere og hviterussere) (Statistics Estonia 2006). Den russiske minoriteten i landet har ikke hatt det bare lett etter frigjøringen fra Sovjetunionen i 1991.

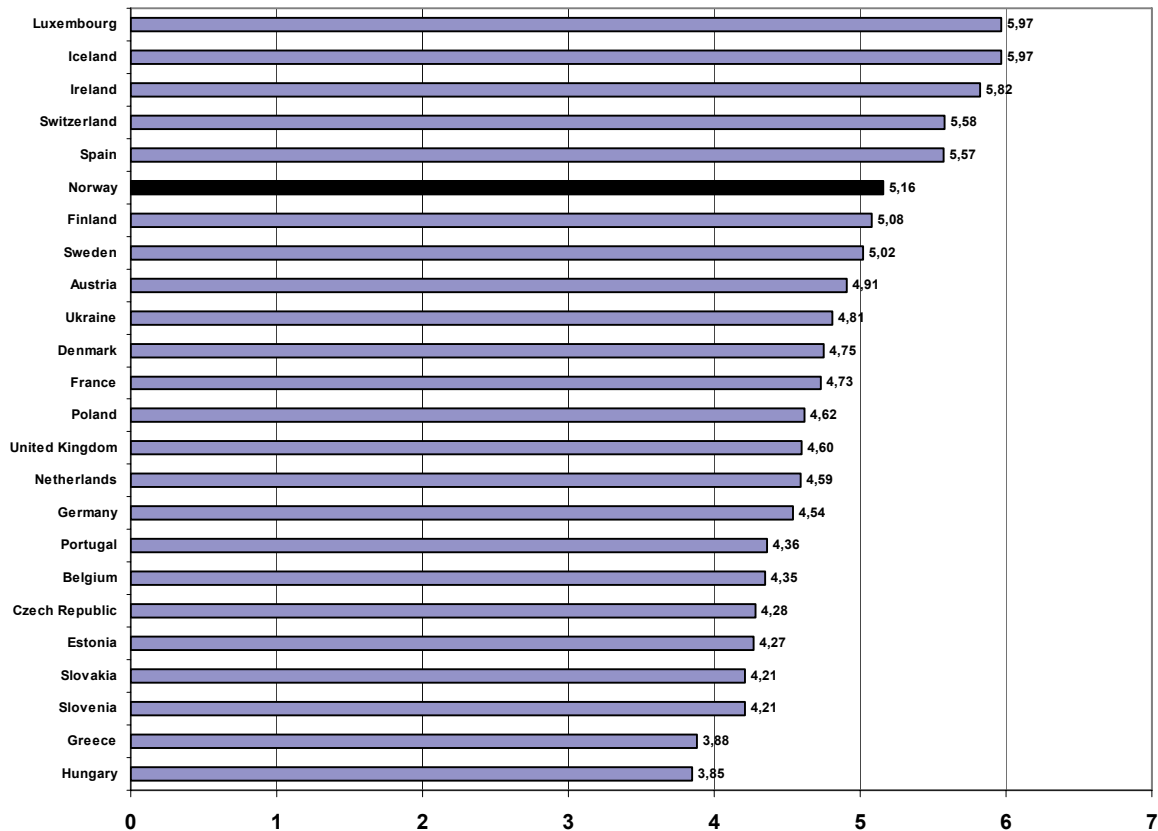
Figur 8.3. Andel som vil tillate at mange eller noen innvandrere fra fattige land utenfor Europa får bosette seg i landet. 2004-2005. Prosent

På de tre neste spørsmålene, der svarene er gitt som skårer på en 11-punktsskala, er landene rangert etter gjennomsnittsverdien på skalaen. Første spørsmål handler om innvandring er "bra eller dårlig" for landets økonomi.

Norge kommer her på sjetteplass (figur 8.4, neste side). Dette er en plass lavere enn i 2002, selv om gjennomsnittet på skalaen da var noe høyere (jf. avsnitt 7). Både Finland og Sverige har litt lavere tiltro til de økonomiske fordelene ved innvandring enn Norge i 2004. Av de nordiske landene er det bare Island som er mer positiv enn Norge til innvandringens betydning for økonomien. Vi merker oss ellers at Luxembourg rangerer øverst blant landene som har tro på innvandringens økonomiske betydning. Luxembourg er beslektet med Sveits når det gjelder å dra nytte av vestlig arbeidskraft for et kortere eller lengre tidsrom. Ifølge Eurostat (2006) hadde landet en andel utenlandske statsborgere på nærmere 40 prosent i 2004. De største gruppene av utenlandske statsborgere i Luxembourg var fra Vest-Europa. Irlands plass som nummer tre på listen tyder på at den irske befolkningen oppfatter innvandringen som viktig for den økonomiske framgangen landet har hatt.

Figur 8.4. "Vil du si at det, alt i alt, er bra eller dårlig for landets økonomi at folk kommer fra andre land for å bosette seg her?" (0: Dårlig for økonomien, 10: Bra for økonomien) 2004-2005. Gjennomsnitt på 11-punkts skala.

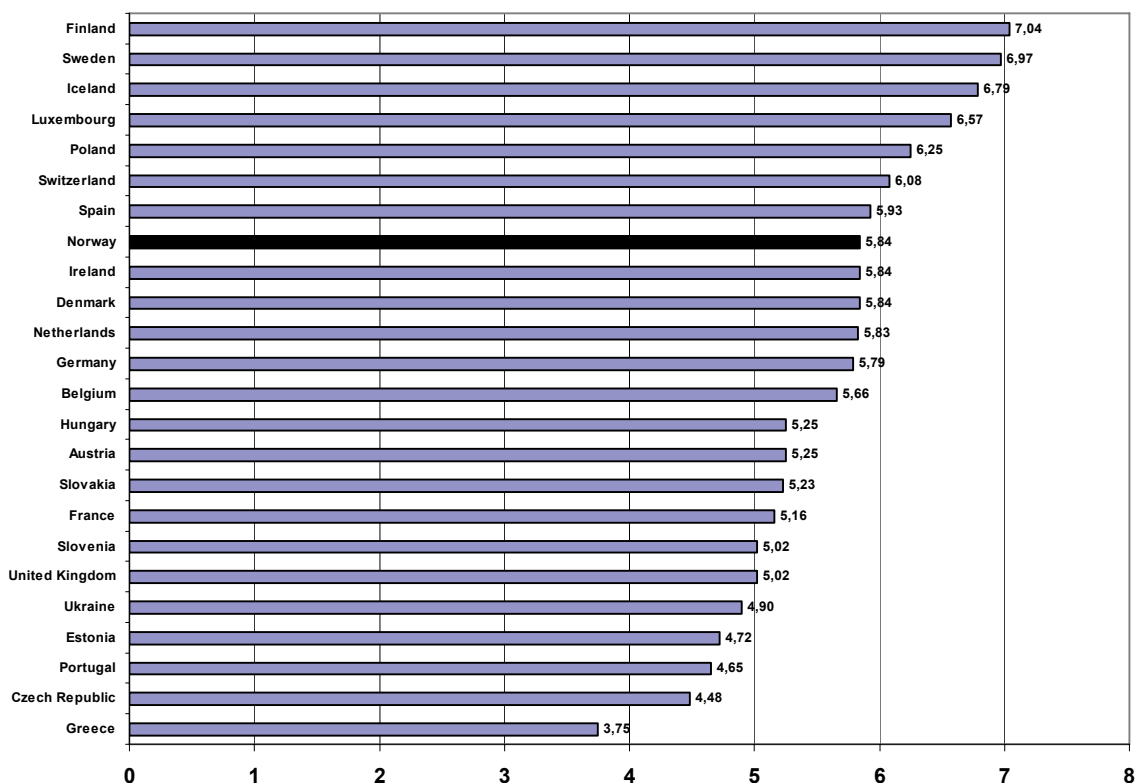

Noe overraskende verdsetter også Spania innvandrernes økonomiske bidrag høyere enn Norge. Landet hadde i 2005 10 prosent utenlandsfødte med Marokko i Nord-Afrika, den spansktalende verden i Sør-Amerika, Romania og flere land i Vest-Europa som de største avsenderne (Instituto Nacional de Estadística 2006: Tabell 2.1.7). Spania har for øvrig et kontinuerlig tilsig av illegale innvandrere fra Nord-Afrika hvilket representerer et problem for myndigheter og spanske arbeidere. På den annen side har spanske konsumenter fordel av at prisene på varer og tjenester holdes nede som følge av innvandringen.

I Norge er det som nevnt flere som mener at landets *kultur* berikes av innvandrere enn som tror at landet har økonomiske fordeler av innvandringen (jf. tabell 7.2). Slik er det også i mange andre land. Norge havner således noe lenger ned på listen over land som verdsetter innvandrernes kulturelle bidrag enn på listen over land som verdsetter det økonomiske bidraget. Sammen med Irland og Danmark inntar Norge en delt åttendeplass på den kulturelle listen (figur 8.5, neste side). De øvrige nordiske landene rangerer helt øverst. Både Luxembourg, Sveits og Spania som alle overgikk Norge i troen på innvandrernes økonomiske betydning, ligger foran Norge også når det gjelder å verdsette deres kulturelle bidrag.

Polen har langt større tiltro til innvandrernes kulturelle innsats enn deres økonomiske. På listen over land som mener at innvandring beriker kulturen, ligger landet på en femteplass. Dette står i skarp kontrast til plasseringen på trettendeplass når det gjelder troen på innvandringens betydning for økonomien. Polen har en andel utenlandske statsborgere på 2 prosent, hvorav tyske statsborgere utgjør den største gruppen (Eurostat 2004).

Figur 8.5. "Vil du si at landets kultur stort sett blir undergravet eller beriket av folk som kommer fra andre land for å bosette seg her?" (0: Kulturen blir undergravet, 10: Kulturen blir beriket). 2004-2005. Gjennomsnitt på 11-punkts skala

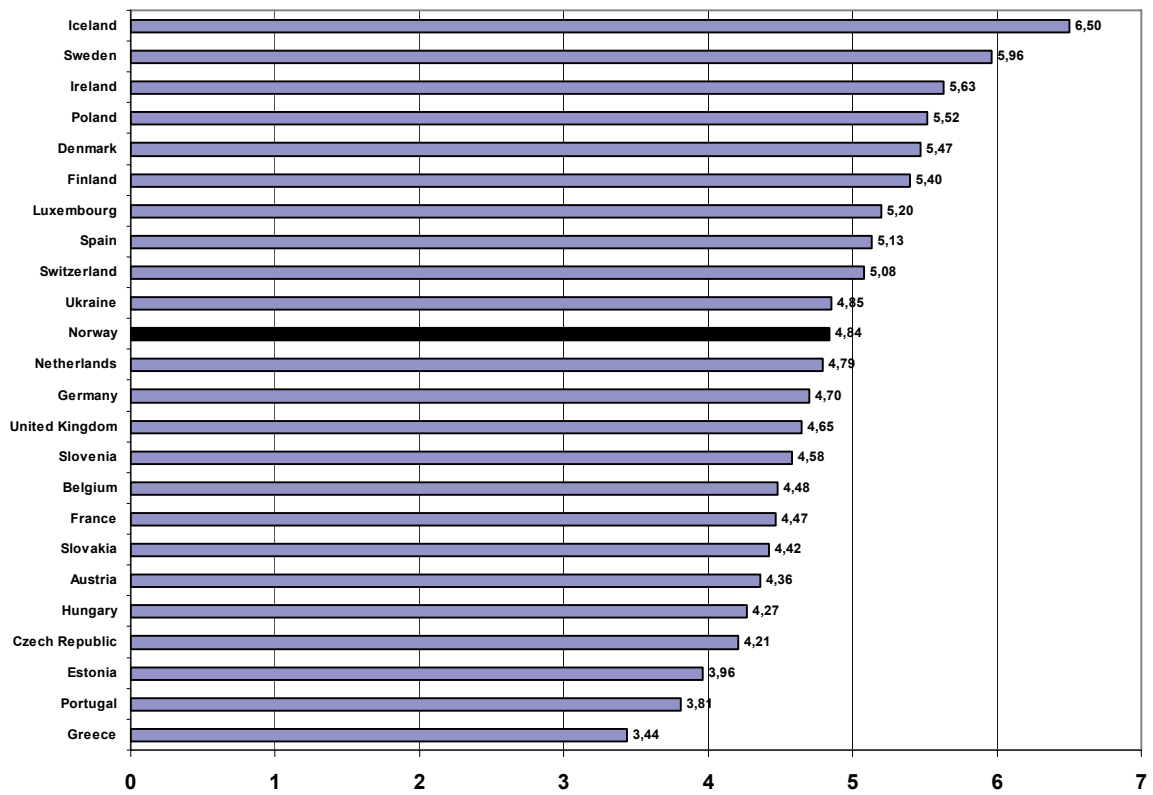

På spørsmålet om det er blitt "verre" eller "bedre" å bo i landet som følge av innvandringen, inntar Norge en ellevtte plass, det vil si en plass omtrent midtveis blant nasjonene i undersøkelsen (figur 8.6, neste side). Dette er lavest blant de nordiske landene. Det er muligens frykten for at innvandrere skal øke kriminaliteten i samfunnet, som presser Norge nedover på denne listen. I forrige runde av ESS viste et av spørsmålene at befolkningen i Norge var blant dem som bekymret seg mest for innvandrerkriminalitet. Bare Hellas og Tsjekkia overgikk Norge i bekymring for dette (Blom 2005a). Spørsmålet om kriminalitet er ikke med i andre eller tredje runde av ESS-undersøkelsen, men frykten for kriminalitet er trolig ikke blitt mindre med årene etter første intervjurunde. Utviklingen over tid i holdningen til påstanden at innvandrere er en kilde til utrygghet (jf. tabell 3.1), tyder på at denne frykten har holdt seg konstant.

Det bør ellers bemerkes at de tre største og mest toneangivende landene i Europa som deltok i denne undersøkelsen, Storbritannia, Tyskland og Frankrike, alle har ligget lavere enn Norge når det gjelder vilje til å ta imot nye innvandrere og til å verdsette innvandreres samfunnsmessige innsats. De tre landene har erfaring med fremmede fra sin kolonihistorie og senere fra mottak av arbeidsinnvandrere og flyktninger. Alle tre landene har en andel utenlandsfødte i underkant av 10 prosent (National Statistics 2005, INSEE 2005, Federal Statistical Office Germany 2006).

Konklusjonen når det gjelder Norges holdning til innvandrere i komparativt perspektiv, blir da følgende: På fem av seks spørsmål om innvandring i andre runde av Den europeiske samfunnsundersøkelsen er Norge blant de mer liberale eller "innvandrervennlige" nasjonene. På det sjette spørsmålet, om innvandringens samlede fordeler og ulemper, ligger Norge om lag midtveis i laget når det gjelder toleranse eller "innvandrervennlighet".

Figur 8.6. "Er det blitt verre eller bedre å bo i landet på grunn av at folk kommer fra andre land for å bosette seg her?" (0: Et verre sted å bo, 10: Et bedre sted å bo). 2004-2005. Gjennomsnitt på 11-punkt skala

Litteratur

- Barret, A. og Y. McCarthy (2006): Immigrants in a Booming Economy: Analysing their Earnings and Welfare Dependence, IZA Discussion Paper No. 2457, November 2006, Bonn, Germany
http://www.iza.org/index_html?lang=en&mainframe=http%3A//www.iza.org/en/webcontent/index_html
- Blom, S. (2004): *Holdninger til innvandrere og innvandring 2004*, Notater 2004/75, Statistisk sentralbyrå. http://www.ssb.no/emner/00/01/30/notat_200475/notat_200475.pdf
- Blom, S. (2005a): Den europeiske samfunnsundersøkelsen 2002/2003: Svenskene mest positive til innvandrere. http://www.ssb.no/magasinet/slik_lever_vi/art-2005-03-04-01.html
- Blom, S. (2005b): *Holdninger til innvandrere og innvandring 2005*, Notater 2005/51, Statistisk sentralbyrå. http://www.ssb.no/emner/00/01/30/notat_200551/notat_200551.pdf
- Blom, S. (2006): Holdninger til innvandrere og innvandring, kapittel 7 i G. Daugstad (red.): *Innvandrere og innvandring 2006*, Statistiske analyser 83, Statistisk sentralbyrå, 129-140.
- Blom, S. og D. Ellingsen (1998): Holdninger til innvandrere og innvandring. Økende toleranse i gode tider? *Samfunnsspeilet* 6/98, s. 34-35. <http://www.ssb.no/samfunnsspeilet/utg/9806/5.shtml>
- Eurostat (2004): Acquisition of citizenship, Statistics in focus, Population and Social Conditions, Theme 3 – 3/2004, European Communities. http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_OFFPUB/KS-NK-04-003/EN/KS-NK-04-003-EN.PDF
- Eurostat (2006): Non-national populations in the EU Member States, Statistics in focus, Population and Social Conditions, 8/2006, European Communities. http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_OFFPUB/KS-NK-06-008/EN/KS-NK-06-008-EN.PDF
- Federal Statistical Office Germany (2006a): Foreign population on 31 December 2004 by country of origin, born abroad, born in Germany. <http://www.destatis.de/basis/e/bevoe/bevoetab10.htm>
- Federal Statistical Office Germany (2006b): Population on 31 December...by sex and citizenship. <http://www.destatis.de/basis/e/bevoe/bevoetab4.htm>
- Finansdepartementet (2006): *Nasjonalbudsjettet 2007, St.meld.nr. 1 (2006-2007)*, Akademika. http://www.statsbudsjettet.dep.no/upload/Statsbudsjett_2007/dokumenter/pdf/stm.pdf
- Flåm, K.H. og T.L. Knudsen (2006): Grenseløse karikaturer. En privatisering av utenrikspolitikken? *Internasjonal politikk* nr. 3, 64. årgang, 393-411.
- Graver-kommisjonen (2006): Delrapport fra Kommisjonen for granskning av 182 saker hvor tillatelser innvilget i medhold av utlendingslovens §8 annet ledd til nordrakere som tidligere har hatt midlertidig tillatelse som ikke dannet grunnlag for bosettingstillatelse eller familiegjening. Avgitt til arbeids- og inkluderingsministeren mandag 22. mai 2006. http://odin.dep.no/aid/norsk/dok/andre_dok/rapporter/068101-990017/dok-bn.html
- Hungarian Central Statistical Office (2006): Hungary in Figures 2005. http://portal.ksh.hu/pls/ksh/docs/hun/xftp/idoszaki/pdf/hungary_in_figures_2005.pdf
- INSEE (2005): *INSEE PREMIÈRE* No. 1042 – Septembre 2005. Les immigrés en France: une situation qui évolue. http://www.insee.fr/fr/ffc/docs_ffc/IP1042.pdf

Instituto Nacional de Estatística Portugal (2006): Estatísticas Demográficas 2005, Informação à Comunicação Social, 30 de Novembro de 2006. http://www.ine.pt/index_eng.htm

Instituto Nacional de Estadística (2006): *Anuario Estadístico de España 2006*.
http://www.ine.es/prodyser/pubweb/anuario06/anu06_02demog.pdf

National Statistics (2005): Focus on People & Migration, Foreign-born, 1 in 12 in UK born overseas.
<http://www.statistics.gov.uk/cci/nugget.asp?id=1312>

Nav (2006): Månedstatistikk om arbeidsmarkedet, nr. 08/september 2006.
<http://www.nav.no/binary/805321873/file>

Ringdal, K. og Ø. Kleven (2004): Den europeiske samfunnsundersøkelsen, *Samfunnsspeilet* 5/2004, 18. årgang, 45-47. <http://www.ssb.no/ssp/utg/200405/08/>

State Statistics Committee of Ukraine (2003-2004): All-Ukrainian population census '2001. English version. Nettsider på adressen:
http://www.ukrcensus.gov.ua/eng/results/nationality_population/nationality_6/n56?data1=1&box=5.6W&out_type=&id=&data=1&rz=1_1&k_t=00&id=&botton=cens_db2

Statistics Estonia (2006): Nedlastet tabell for 1.1.2006 med tittel: PO0221: Population by sex, ethnic nationality and county, 1 January. http://pub.stat.ee/px-web.2001/I_Databas/Population/Population.asp

Statistics Iceland (2006): Tabell over utenlandsfødte per 31.12.2005 generert fra deres nettsider
<http://www.statice.is/?PageID=1174>

Statistisk sentralbyrå (2006): Befolkningsstatistikk. Innvandrarbefolkningen, 1.1.2006.
<http://www.ssb.no/emner/02/01/10/innvbef/>

Statistiska centralbyrån (2006): Statistisk årsbok för Sverige 2006.
<http://www.scb.se/templates/PlanerPublicerat/ViewInfo.aspx?publobjid=1618>

Swiss Federal Statistical Office (2006): *Statistical data on Switzerland 2006*.
http://www.bfs.admin.ch/bfs/portal/en/index/dienstleistungen/publikationen_statistik/publikationskatalog_Document.76607.pdf

Utlendingsdirektoratet (2006a): *Tall og fakta 2005*.
<http://www.udi.no/upload/Presse/TallOgFakta/2005/NyNorsk.pdf>

Utlendingsdirektoratet (2006b): Tall og fakta 2. tertial 2006.
<http://www.udi.no/upload/Statistikk/Tallogfakta2.tertial06v2.pdf>

Spørsmål i Reise- og ferieundersøkelsen tredje kvartal 2006

Holdning til innvandrere og innvandring

Innv1a

Nå følger noen spørsmål om innvandring og innvandrere. Først noen påstander. Vil du for hver av de følgende påstandene si om du er helt enig, nokså enig, nokså uenig eller helt uenig?

Innvandrere flest gjør en nyttig innsats i norsk arbeidsliv.

Helt enig
Nokså enig
BÅDE OG
Nokså uenig
Helt uenig

Innv1b

Innvandrere flest misbruker de sosiale velferdsordningene.

Helt enig
Nokså enig
BÅDE OG
Nokså uenig
Helt uenig

Innv1c

Innvandrere flest beriker det kulturelle livet i Norge.

Helt enig
Nokså enig
BÅDE OG
Nokså uenig
Helt uenig

Innv1d

Innvandrere flest er en kilde til utrygghet i samfunnet.

Helt enig
Nokså enig
BÅDE OG
Nokså uenig
Helt uenig

Innv1e

Alle innvandrere i Norge bør ha samme mulighet til arbeid som nordmenn.

Helt enig
Nokså enig
BÅDE OG
Nokså uenig
Helt uenig

Innv1f

Innvandrere i Norge bør bestrebe seg på å bli så like nordmenn som mulig

Helt enig
Nokså enig
BÅDE OG
Nokså uenig
Helt uenig

Innv2a1

I de følgende spørsmålene forutsetter vi at innvandreren behersker norsk. Ville du synes det var ubehagelig hvis du eller noen i din nærmeste familie fikk en hjemmehjelp som var innvandrere?

JA/NEI

Innv2b1

Ville du synes det var ubehagelig dersom du fikk en innvandrere som ny nabo? VI FORUTSETTER AT INNVANDREREN KAN NORSK

JA/NEI

Innv2c1

Ville du synes det var ubehagelig dersom du hadde en sønn eller datter som ville gifte seg med en innvandrere? VI FORUTSETTER AT INNVANDREREN KAN NORSK

JA/NEI

Innv3

Så et spørsmål om flyktningers adgang til Norge. Sammenliknet med i dag, bør det bli lettere for flyktninger og asylsøkere å få opphold i Norge, bør det bli vanskeligere, eller bør adgangen til å få opphold være som i dag?

Lettere

Som i dag

Vanskeligere

Innv4a

Har du selv kontakt med innvandrere som bor i Norge, f.eks. på jobben, i nabolaget, blant venner, familie e.l.?

JA/NEI

Hvis Innv4a=ja (stilles Innv4b-e):

Innv4b

I hvilke sammenhenger har du kontakt med innvandrere som bor i Norge? FLERE SVAR TILLATT

På jobben

I nabolaget

Venner og kjente

I nær familie

På annen måte

Innv4c

Hvor mange innvandrere har du kontakt med?

1

2-4

5-10

Flere enn 10

Appendikstabeller

Appendikstabell 1: Holdning til sju utsagn om innvandrere og innvandringspolitikk, 2004 og 2006. Gjennomsnitt på skala¹ (\bar{x}) og t-test for om forskjellen mellom holdningene etter intervjuår er statistisk signifikant. Standardfeil i parentes

Utsagn	\bar{x}_{2004}	\bar{x}_{2006}	p for $ t $ under H_0 ²
Innvandrere flest gjør en nyttig innsats i norsk arbeidsliv (Spm 1a)	3,62 (0,032)	3,76 (0,031)	0,0014
Innvandrere flest misbruker de sosiale velferdsordningene (Spm 1b)	3,09 (0,037)	3,18 (0,037)	0,0705
Innvandrere flest beriker det kulturelle livet i Norge (Spm 1c)	3,64 (0,035)	3,73 (0,034)	0,0650
Innvandrere flest er en kilde til utrygghet i samfunnet (Spm 1d)	3,08 (0,037)	3,10 (0,038)	0,7103
Alle innvandrere i Norge bør ha samme mulighet til arbeid som nordmenn (Spm 1e)	4,36 (0,030)	4,36 (0,029)	0,9615
Innvandrere i Norge bør bestrebe seg på å bli så like nordmenn som mulig (Spm 1f)	2,73 (0,039)	2,81 (0,040)	0,1497
Sammenliknet med i dag, bør det bli lettere for flyktninger å få opphold i Norge, bør det bli vanskeligere, eller bør adgangen til å få opphold være som i dag? (Spm 3)	1,58 (0,017)	1,60 (0,017)	0,3214

¹Fem-punkts skala for de seks første utsagnene (spm1a-f) og tre-punkts skala for det sjuende (spm3). Svarfordelingene er omkodet slik at høye verdier uttrykker «innvandervennlig» holdning for samtlige utsagn.

² $H_0: \bar{x}_{2004} = \bar{x}_{2006}$

Appendikstabell 2: Svar på tre spørsmål om eget forhold til innvandrere, 2004-2006. Kji-kvadrattest for om forskjellen mellom holdningene etter intervjuår er statistisk signifikant¹ (DF=1).

Spørsmål:	χ^2	p-verdi
Ville du synes det var ubehagelig dersom...		
..du eller noen i din nærmeste familie fikk en hjemmehjelp som var innvandrer? (Spm 2a)	1,58	0,2088
..du fikk en innvandrer som ny nabo? (Spm 2b)	2,21	0,1373
..du hadde en sønn eller datter som ville gifte seg med en innvandrer? (Spm 2c)	3,39	0,0655

¹ H_0 : Holdningen i 2006 er lik holdningen i 2004.

Vedleggstabeller. Reise- og ferieundersøkelsen, tredje kvartal 2006

SSB REISE/F 3 2006		Innvandrere flest gjør en nyttig innsats i norsk arbeidsliv.				Tallet på personer som svarte	
Kjønn		Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	
Alle		71.8	10.3	17.1	0.8	100.0	1288
....							
Mann		74.0	7.4	17.8	0.8	100.0	639
Kvinne		69.6	13.3	16.3	0.8	100.0	649

SSB REISE/F 3 2006		Innvandrere flest misbruker de sosiale velferdsordningene.				Tallet på personer som svarte	
Kjønn		Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	
Alle		36.0	12.7	49.5	1.8	100.0	1289
....							
Mann		38.4	11.6	47.8	2.2	100.0	640
Kvinne		33.6	13.9	51.2	1.4	100.0	649

SSB REISE/F 3 2006		Innvandrere flest beriker det kulturelle livet i Norge.				Tallet på personer som svarte	
Kjønn		Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	
Alle		67.9	11.1	19.7	1.3	100.0	1289
....							
Mann		64.2	10.8	23.4	1.6	100.0	640
Kvinne		71.5	11.4	16.0	1.1	100.0	649

SSB REISE/F 3 2006		Innvandrere flest er en kilde til utrygghet i samfunnet.				Tallet på personer som svarte	
Kjønn		Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	
Alle		40.3	12.7	46.4	0.6	100.0	1288
....							
Mann		41.2	11.9	46.2	0.8	100.0	639
Kvinne		39.4	13.4	46.7	0.5	100.0	649

SSB REISE/F 3 2006		Alle innv. i Norge bør ha samme mulighet til arb. som nordmenn.				Tallet på personer som svarte	
Kjønn		Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	
Alle		86.1	3.9	9.4	0.6	100.0	1288
....							
Mann		87.9	2.7	8.6	0.8	100.0	639
Kvinne		84.3	5.1	10.2	0.5	100.0	649

SSB REISE/F 3 2006		Innvandrere i Norge bør bestrebe seg på å bli så like nordmenn som mulig				I alt	Tallet på personer som svarte
Kjønn	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke			
Alle	48.8	10.2	40.0	0.9	100.0	1288	
....							
Mann	53.1	8.6	37.2	1.1	100.0	639	
Kvinne	44.7	11.9	42.7	0.8	100.0	649	

SSB REISE/F 3 2006		Ubehagelig med innvandrere som hjemmehjelp?			I alt	Tallet på personer som svarte
Kjønn	Ja	Nei	Vet ikke			
Alle	8.2	91.2	0.5	100.0	1286	
....						
Mann	8.8	90.4	0.8	100.0	637	
Kvinne	7.7	92.0	0.3	100.0	649	

SSB REISE/F 3 2006		Ubehagelig med innvandrere som nabo?			I alt	Tallet på personer som svarte
Kjønn	Ja	Nei	Vet ikke			
Alle	7.1	91.2	1.6	100.0	1287	
....						
Mann	8.0	91.2	0.8	100.0	637	
Kvinne	6.3	91.2	2.5	100.0	650	

SSB REISE/F 3 2006		Ubehagelig med innvandrere som svigersønn/-datter?			I alt	Tallet på personer som svarte
Kjønn	Ja	Nei	Vet ikke			
Alle	31.6	62.3	6.1	100.0	1286	
....						
Mann	32.7	63.0	4.4	100.0	637	
Kvinne	30.5	61.6	7.9	100.0	649	

SSB REISE/F 3 2006		Adgang til Norge				I alt	Tallet på personer som svarte
Kjønn	Lette- re	Vansk- elige- re	Som i dag	Vet ikke			
Alle	6.6	45.3	45.8	2.3	100.0	1288	
....							
Mann	5.6	46.3	46.2	1.9	100.0	639	
Kvinne	7.6	44.4	45.5	2.6	100.0	649	

SSB REISE/F 3 2006		Innvandrere flest gjør en nyttig innsats i norsk arbeidsliv.					Tallet på personer som svarte
Alder		Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	
Alle		71.8	10.3	17.1	0.8	100.0	1288
....							
16-24 år		71.7	10.0	17.8	0.4	100.0	230
25-44 år		73.7	7.7	17.1	1.4	100.0	491
45-66 år		72.2	10.6	16.8	0.5	100.0	417
67-79 år		64.7	18.7	16.7	.	100.0	150

SSB REISE/F 3 2006		Innvandrere flest misbruker de sosiale velferdsordningene.					Tallet på personer som svarte
Alder		Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	
Alle		36.0	12.7	49.5	1.8	100.0	1289
....							
16-24 år		36.5	10.0	51.3	2.2	100.0	230
25-44 år		30.8	12.2	55.6	1.4	100.0	491
45-66 år		38.1	10.3	50.1	1.4	100.0	417
67-79 år		46.4	25.2	25.2	3.3	100.0	151

SSB REISE/F 3 2006		Innvandrere flest beriker det kulturelle livet i Norge.					Tallet på personer som svarte
Alder		Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	
Alle		67.9	11.1	19.7	1.3	100.0	1289
....							
16-24 år		68.3	10.9	19.1	1.7	100.0	230
25-44 år		71.9	8.4	18.9	0.8	100.0	491
45-66 år		71.2	10.6	17.7	0.5	100.0	417
67-79 år		45.0	21.9	28.5	4.6	100.0	151

SSB REISE/F 3 2006		Innvandrere flest er en kilde til utrygghet i samfunnet.					Tallet på personer som svarte
Alder		Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	
Alle		40.3	12.7	46.4	0.6	100.0	1288
....							
16-24 år		40.0	11.3	47.8	0.9	100.0	230
25-44 år		36.0	12.6	50.5	0.8	100.0	491
45-66 år		39.3	12.2	48.4	.	100.0	417
67-79 år		57.3	16.0	25.3	1.3	100.0	150

SSB REISE/F 3 2006		Alle innv. i Norge bør ha samme mulighet til arb. som nordmenn.					Tallet på personer som svarte
Alder		Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	
Alle		86.1	3.9	9.4	0.6	100.0	1288
....							
16-24 år		84.7	3.9	10.5	0.9	100.0	229
25-44 år		85.9	3.3	10.2	0.6	100.0	491
45-66 år		88.5	3.1	7.9	0.5	100.0	417
67-79 år		82.1	7.9	9.3	0.7	100.0	151

SSB REISE/F 3 2006		Innvandrere i Norge bør bestrebe seg på å bli så like nordmenn som mulig				I alt	Tallet på personer som svarte
Alder	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke			
Alle	48.8	10.2	40.0	0.9	100.0	1288	
....							
16-24 år	43.7	5.7	49.3	1.3	100.0	229	
25-44 år	48.9	11.6	38.7	0.8	100.0	491	
45-66 år	45.6	11.5	42.2	0.7	100.0	417	
67-79 år	65.6	9.3	23.8	1.3	100.0	151	

SSB REISE/F 3 2006		Ubehagelig med innvandrere som hjemmehjelp?			I alt	Tallet på personer som svarte
Alder	Ja	Nei	Vet ikke			
Alle	8.2	91.2	0.5	100.0	1286	
....						
16-24 år	10.9	88.6	0.4	100.0	229	
25-44 år	5.5	94.1	0.4	100.0	490	
45-66 år	6.5	93.0	0.5	100.0	417	
67-79 år	18.0	80.7	1.3	100.0	150	

SSB REISE/F 3 2006		Ubehagelig med innvandrere som nabo?			I alt	Tallet på personer som svarte
Alder	Ja	Nei	Vet ikke			
Alle	7.1	91.2	1.6	100.0	1287	
....						
16-24 år	6.6	93.0	0.4	100.0	229	
25-44 år	5.7	93.3	1.0	100.0	490	
45-66 år	7.0	91.6	1.4	100.0	417	
67-79 år	13.2	80.8	6.0	100.0	151	

SSB REISE/F 3 2006		Ubehagelig med innvandrere som svigersønn/-datter?			I alt	Tallet på personer som svarte
Alder	Ja	Nei	Vet ikke			
Alle	31.6	62.3	6.1	100.0	1286	
....						
16-24 år	25.3	73.8	0.9	100.0	229	
25-44 år	30.2	63.3	6.5	100.0	490	
45-66 år	30.4	61.4	8.2	100.0	415	
67-79 år	48.7	44.1	7.2	100.0	152	

SSB REISE/F 3 2006		Adgang til Norge				I alt	Tallet på personer som svarte
Alder	Lette- re	Vansk- elige- re	Som i dag	Vet ikke			
Alle	6.6	45.3	45.8	2.3	100.0	1288	
....							
16-24 år	10.5	45.0	43.7	0.9	100.0	229	
25-44 år	7.1	44.4	45.6	2.9	100.0	491	
45-66 år	5.8	41.7	50.4	2.2	100.0	417	
67-79 år	1.3	58.9	37.1	2.6	100.0	151	

SSB REISE/F 3 2006	Innvandrere flest gjør en nyttig innsats i norsk arbeidsliv.					Tallet på personer som svarte
Utdanning	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	
Alle	72.3	10.2	17.1	0.4	100.0	1205
....						
Grunnskolenivå	57.9	19.5	22.6	.	100.0	164
Vidgereg.skole-nivå	69.1	10.2	20.2	0.6	100.0	699
Univ./høgskole-nivå,kort	86.0	6.1	7.6	0.4	100.0	264
Univ./høgskole-nivå,lang	84.6	5.1	10.3	.	100.0	78

SSB REISE/F 3 2006	Innvandrere flest misbruker de sosiale velferdsordningene.					Tallet på personer som svarte
Utdanning	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	
Alle	36.3	12.9	49.3	1.5	100.0	1206
....						
Grunnskolenivå	51.8	17.7	28.7	1.8	100.0	164
Vidgereg.skole-nivå	41.4	13.6	43.3	1.7	100.0	700
Univ./høgskole-nivå,kort	19.7	9.1	70.1	1.1	100.0	264
Univ./høgskole-nivå,lang	14.1	9.0	76.9	.	100.0	78

SSB REISE/F 3 2006	Innvandrere flest beriker det kulturelle livet i Norge.					Tallet på personer som svarte
Utdanning	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	
Alle	67.9	10.9	20.0	1.2	100.0	1206
....						
Grunnskolenivå	54.9	15.9	26.8	2.4	100.0	164
Vidgereg.skole-nivå	63.1	12.3	23.3	1.3	100.0	700
Univ./høgskole-nivå,kort	82.6	6.4	10.6	0.4	100.0	264
Univ./høgskole-nivå,lang	88.5	3.8	7.7	.	100.0	78

SSB REISE/F 3 2006	Innvandrere flest er en kilde til utrygghet i samfunnet.					Tallet på personer som svarte
Utdanning	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	
Alle	40.2	12.6	46.7	0.4	100.0	1205
....						
Grunnskolenivå	52.1	16.6	31.3	.	100.0	163
Vidgereg.skole-nivå	44.7	14.9	39.7	0.7	100.0	700
Univ./høgskole-nivå,kort	25.4	6.1	68.6	.	100.0	264
Univ./høgskole-nivå,lang	25.6	6.4	67.9	.	100.0	78

SSB REISE/F 3 2006 Utdanning	Alle innv. i Norge bør ha samme mulighet til arb. som nordmenn.				I alt	Tallet på personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke		
Alle	86.4	3.7	9.5	0.4	100.0	1206
....						
Grunnskolenivå	81.7	4.3	13.4	0.6	100.0	164
Vidgereg.skole-nivå	84.1	4.3	11.0	0.6	100.0	700
Univ./høgskole-nivå,kort	92.4	3.0	4.5	.	100.0	264
Univ./høgskole-nivå,lang	96.2	.	3.8	.	100.0	78

SSB REISE/F 3 2006 Utdanning	Innvandrere i Norge bør bestrebe seg på å bli så like nordmenn som mulig				I alt	Tallet på personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke		
Alle	49.2	10.7	39.5	0.7	100.0	1206
....						
Grunnskolenivå	61.0	7.3	29.9	1.8	100.0	164
Vidgereg.skole-nivå	54.9	11.1	33.4	0.6	100.0	700
Univ./høgskole-nivå,kort	29.5	11.4	59.1	.	100.0	264
Univ./høgskole-nivå,lang	39.7	11.5	47.4	1.3	100.0	78

SSB REISE/F 3 2006 Utdanning	Ubehagelig med innvandrere som hjemmehjelp?			I alt	Tallet på personer som svarte
	Ja	Nei	Vet ikke		
Alle	8.1	91.5	0.4	100.0	1205
....					
Grunnskolenivå	17.8	82.2	.	100.0	163
Vidgereg.skole-nivå	8.9	90.4	0.7	100.0	700
Univ./høgskole-nivå,kort	2.3	97.7	.	100.0	264
Univ./høgskole-nivå,lang	1.3	98.7	.	100.0	78

SSB REISE/F 3 2006 Utdanning	Ubehagelig med innvandrere som nabo?			I alt	Tallet på personer som svarte
	Ja	Nei	Vet ikke		
Alle	7.3	91.1	1.6	100.0	1206
....					
Grunnskolenivå	12.8	85.4	1.8	100.0	164
Vidgereg.skole-nivå	7.9	90.4	1.7	100.0	700
Univ./høgskole-nivå,kort	3.4	95.8	0.8	100.0	264
Univ./høgskole-nivå,lang	3.8	93.6	2.6	100.0	78

SSB REISE/F 3 2006 Utdanning	Ubehagelig med innvandrere som svigersønn/-datter?				I alt	Tallet på personer som svarte
	Ja	Nei	Vet ikke			
Alle	32.4	61.5	6.1	100.0		1205
....						
Grunnskolenivå	39.4	55.2	5.5	100.0		165
Videreg.skole-nivå	36.0	58.3	5.7	100.0		698
Univ./høgskole-nivå, kort	23.9	69.7	6.4	100.0		264
Univ./høgskole-nivå, lang	15.4	75.6	9.0	100.0		78

SSB REISE/F 3 2006 Utdanning	Adgang til Norge				I alt	Tallet på personer som svarte
	Lette-re	Vansk-elige-re	Som i dag	Vet ikke		
Alle	6.6	45.5	45.9	2.0	100.0	1206
....						
Grunnskolenivå	2.4	57.3	39.0	1.2	100.0	164
Videreg.skole-nivå	5.6	51.4	41.1	1.9	100.0	700
Univ./høgskole-nivå, kort	9.8	30.3	57.6	2.3	100.0	264
Univ./høgskole-nivå, lang	14.1	19.2	62.8	3.8	100.0	78

SSB REISE/F 3 2006 Bostedsstrøk	Innvandrere flest gjør en nyttig innsats i norsk arbeidsliv.				I alt	Tallet på personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke		
Alle	71.8	10.3	17.1	0.8	100.0	1287
....						
Spredtbygde strøk	64.9	11.7	22.5	0.9	100.0	231
Tettb.strøk under 2000 bosatte	71.5	9.8	17.9	0.8	100.0	123
Tettb.strøk 2 000-19 999 bosatte	71.1	12.9	15.5	0.6	100.0	349
Tettb.strøk 20 000-99 999 bosatte	68.0	10.4	20.8	0.8	100.0	259
Tettb.strøk 100 000-bosatte	80.6	6.8	11.7	0.9	100.0	325

SSB REISE/F 3 2006 Bostedsstrøk	Innvandrere flest misbruker de sosiale velferdsordningene.				I alt	Tallet på personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke		
Alle	36.0	12.7	49.5	1.8	100.0	1288
....						
Spredtbygde strøk	39.8	16.0	41.6	2.6	100.0	231
Tettb.strøk under 2000 bosatte	39.0	14.6	43.9	2.4	100.0	123
Tettb.strøk 2 000-19 999 bosatte	38.9	13.1	46.9	1.1	100.0	350
Tettb.strøk 20 000-99 999 bosatte	34.0	12.0	52.1	1.9	100.0	259
Tettb.strøk 100 000-bosatte	30.8	9.8	57.8	1.5	100.0	325

SSB REISE/F 3 2006 Bostedsstrøk	Innvandrere flest beriker det kulturelle livet i Norge.					I alt	Tallet på personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke			
Alle	67.9	11.1	19.7	1.3	100.0	1288	
....							
Spredtbygde strøk	60.6	10.4	26.4	2.6	100.0	231	
Tettb.strøk under 2000 bosatte	66.7	12.2	18.7	2.4	100.0	123	
Tettb.strøk 2 000- 19 999 bosatte	66.3	12.6	20.0	1.1	100.0	350	
Tettb.strøk 20 000- 99 999 bosatte	71.0	9.3	18.9	0.8	100.0	259	
Tettb.strøk 100 000- bosatte	72.6	11.1	15.7	0.6	100.0	325	

SSB REISE/F 3 2006 Bostedsstrøk	Innvandrere flest er en kilde til utrygghet i samfunnet.					I alt	Tallet på personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke			
Alle	40.3	12.7	46.4	0.6	100.0	1287	
....							
Spredtbygde strøk	41.3	13.9	43.9	0.9	100.0	230	
Tettb.strøk under 2000 bosatte	48.0	15.4	35.8	0.8	100.0	123	
Tettb.strøk 2 000- 19 999 bosatte	43.7	12.9	43.1	0.3	100.0	350	
Tettb.strøk 20 000- 99 999 bosatte	40.2	11.6	47.5	0.8	100.0	259	
Tettb.strøk 100 000- bosatte	33.2	11.4	54.8	0.6	100.0	325	

SSB REISE/F 3 2006 Bostedsstrøk	Alle innv. i Norge bør ha samme mulighet til arb. som nordmenn.					I alt	Tallet på personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke			
Alle	86.1	3.9	9.4	0.6	100.0	1287	
....							
Spredtbygde strøk	81.8	4.3	13.0	0.9	100.0	231	
Tettb.strøk under 2000 bosatte	84.6	2.4	11.4	1.6	100.0	123	
Tettb.strøk 2 000- 19 999 bosatte	86.6	3.7	9.4	0.3	100.0	350	
Tettb.strøk 20 000- 99 999 bosatte	85.7	4.7	9.3	0.4	100.0	258	
Tettb.strøk 100 000- bosatte	89.5	3.7	6.2	0.6	100.0	325	

SSB REISE/F 3 2006 Bostedsstrøk	Innvandrere i Norge bør bestrebe seg på å bli så like nordmenn som mulig				I alt	Tallet på personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke		
Alle	48.9	10.3	39.9	0.9	100.0	1287
....						
Spredtbygde strøk	52.4	8.7	37.7	1.3	100.0	231
Tettb.strøk under 2000 bosatte	56.9	9.8	32.5	0.8	100.0	123
Tettb.strøk 2 000-19 999 bosatte	48.9	11.7	38.3	1.1	100.0	350
Tettb.strøk 20 000-99 999 bosatte	54.3	8.5	36.8	0.4	100.0	258
Tettb.strøk 100 000-bosatte	39.1	11.4	48.6	0.9	100.0	325

SSB REISE/F 3 2006 Bostedsstrøk	Ubehagelig med innvandrere som hjemmehjelp?			I alt	Tallet på personer som svarte
	Ja	Nei	Vet ikke		
Alle	8.2	91.2	0.5	100.0	1285
....					
Spredtbygde strøk	9.1	90.5	0.4	100.0	231
Tettb.strøk under 2000 bosatte	6.5	92.7	0.8	100.0	123
Tettb.strøk 2 000-19 999 bosatte	9.5	90.3	0.3	100.0	349
Tettb.strøk 20 000-99 999 bosatte	8.5	91.1	0.4	100.0	258
Tettb.strøk 100 000-bosatte	6.8	92.3	0.9	100.0	324

SSB REISE/F 3 2006 Bostedsstrøk	Ubehagelig med innvandrere som nabo?			I alt	Tallet på personer som svarte
	Ja	Nei	Vet ikke		
Alle	7.2	91.2	1.6	100.0	1286
....					
Spredtbygde strøk	6.9	90.1	3.0	100.0	232
Tettb.strøk under 2000 bosatte	7.3	92.7	.	100.0	123
Tettb.strøk 2 000-19 999 bosatte	8.9	89.4	1.7	100.0	349
Tettb.strøk 20 000-99 999 bosatte	6.6	91.9	1.6	100.0	258
Tettb.strøk 100 000-bosatte	5.9	92.9	1.2	100.0	324

SSB REISE/F 3 2006 Bostedsstrøk	Ubehagelig med innvandrere som svigersønn/-datter?				I alt	Tallet på personer som svarte
	Ja	Nei	Vet ikke	I alt		
Alle	31.6	62.3	6.1	100.0		1285
....						
Spredtbygde strøk	31.5	63.8	4.7	100.0		232
Tettb.strøk under 2000 bosatte	37.4	59.3	3.3	100.0		123
Tettb.strøk 2 000-19 999 bosatte	34.0	60.3	5.7	100.0		350
Tettb.strøk 20 000-99 999 bosatte	31.9	57.2	10.9	100.0		257
Tettb.strøk 100 000-bosatte	26.6	68.4	5.0	100.0		323

SSB REISE/F 3 2006 Bostedsstrøk	Adgang til Norge				I alt	Tallet på personer som svarte
	Lette-re	Vansk-elige-re	Som i dag	Vet ikke		
Alle	6.6	45.4	45.8	2.3	100.0	1287
....						
Spredtbygde strøk	5.2	48.5	45.0	1.3	100.0	231
Tettb.strøk under 2000 bosatte	5.7	45.5	43.9	4.9	100.0	123
Tettb.strøk 2 000-19 999 bosatte	4.0	48.0	46.9	1.1	100.0	350
Tettb.strøk 20 000-99 999 bosatte	6.2	48.4	43.4	1.9	100.0	258
Tettb.strøk 100 000-bosatte	11.1	37.8	47.7	3.4	100.0	325

SSB REISE/F 3 2006 Landsdel	Innvandrere flest gjør en nyttig innsats i norsk arbeidsliv.				I alt	Tallet på personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke		
Alle	71.8	10.3	17.1	0.8	100.0	1288
....						
Akershus og Oslo	82.7	6.5	10.1	0.7	100.0	277
Hedmark og Oppland	63.1	21.4	15.5	.	100.0	103
Østlandet ellers	69.4	10.2	19.1	1.3	100.0	235
Agder og Rogaland	67.9	16.1	16.1	.	100.0	193
Vestlandet	71.1	5.7	22.8	0.4	100.0	246
Trøndelag	69.2	10.0	19.2	1.7	100.0	120
Nord-Norge	69.3	10.5	18.4	1.8	100.0	114

SSB REISE/F 3 2006 Landsdel	Innvandrere flest misbruker de sosiale velferdsordningene.				I alt	Tallet på personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke		
Alle	36.0	12.7	49.5	1.8	100.0	1289
....						
Akershus og Oslo	25.6	14.4	58.5	1.4	100.0	277
Hedmark og Oppland	30.1	18.4	50.5	1.0	100.0	103
Østlandet ellers	39.6	9.4	48.9	2.1	100.0	235
Agder og Rogaland	39.9	17.6	42.0	0.5	100.0	193
Vestlandet	39.7	9.7	47.8	2.8	100.0	247
Trøndelag	38.3	6.7	52.5	2.5	100.0	120
Nord-Norge	42.1	14.9	41.2	1.8	100.0	114

SSB REISE/F 3 2006 Landsdel	Innvandrere flest beriker det kulturelle livet i Norge.					Tallet på personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	
Alle	67.9	11.1	19.7	1.3	100.0	1289
....						
Akershus og Oslo	73.6	11.9	14.4	.	100.0	277
Hedmark og Oppland	59.2	23.3	15.5	1.9	100.0	103
Østlandet ellers	73.2	7.2	17.0	2.6	100.0	235
Agder og Rogaland	62.2	14.0	23.3	0.5	100.0	193
Vestlandet	64.0	9.7	25.1	1.2	100.0	247
Trøndelag	65.0	10.8	23.3	0.8	100.0	120
Nord-Norge	71.9	4.4	20.2	3.5	100.0	114

SSB REISE/F 3 2006 Landsdel	Innvandrere flest er en kilde til utrygghet i samfunnet.					Tallet på personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	
Alle	40.3	12.7	46.4	0.6	100.0	1288
....						
Akershus og Oslo	34.3	13.7	52.0	.	100.0	277
Hedmark og Oppland	35.9	20.4	42.7	1.0	100.0	103
Østlandet ellers	41.3	9.4	48.5	0.9	100.0	235
Agder og Rogaland	43.5	15.5	40.9	.	100.0	193
Vestlandet	41.7	9.3	48.2	0.8	100.0	247
Trøndelag	46.2	10.9	42.0	0.8	100.0	119
Nord-Norge	42.1	14.0	42.1	1.8	100.0	114

SSB REISE/F 3 2006 Landsdel	Alle innv. i Norge bør ha samme mulighet til arb. som nordmenn.					Tallet på personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	
Alle	86.1	3.9	9.4	0.6	100.0	1288
....						
Akershus og Oslo	92.8	2.2	5.1	.	100.0	277
Hedmark og Oppland	81.6	5.8	11.7	1.0	100.0	103
Østlandet ellers	86.3	3.8	9.4	0.4	100.0	234
Agder og Rogaland	81.9	7.8	10.4	.	100.0	193
Vestlandet	88.3	1.6	8.5	1.6	100.0	247
Trøndelag	76.7	5.0	17.5	0.8	100.0	120
Nord-Norge	86.0	3.5	9.6	0.9	100.0	114

SSB REISE/F 3 2006 Landsdel	Innvandrere i Norge bør bestrebe seg på å bli så like nordmenn som mulig					Tallet på personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	
Alle	48.8	10.2	40.0	0.9	100.0	1288
....						
Akershus og Oslo	39.0	14.8	45.8	0.4	100.0	277
Hedmark og Oppland	48.5	15.5	34.0	1.9	100.0	103
Østlandet ellers	53.8	7.3	37.2	1.7	100.0	234
Agder og Rogaland	53.9	8.3	37.8	.	100.0	193
Vestlandet	51.4	9.3	38.5	0.8	100.0	247
Trøndelag	45.8	11.7	41.7	0.8	100.0	120
Nord-Norge	51.8	4.4	42.1	1.8	100.0	114

SSB REISE/F 3 2006 Landsdel	Ubehagelig med innvandrere som hjemmehjelp?				I alt	Tallet på personer som svarte
	Ja	Nei	Vet ikke			
Alle	8.2	91.2	0.5	100.0		1286
....						
Akershus og Oslo	6.9	92.4	0.7	100.0		276
Hedmark og Oppland	7.8	92.2	.	100.0		103
Østlandet ellers	6.4	93.2	0.4	100.0		234
Agder og Rogaland	8.8	91.2	.	100.0		193
Vestlandet	10.5	88.7	0.8	100.0		247
Trøndelag	9.2	90.0	0.8	100.0		120
Nord-Norge	8.8	90.3	0.9	100.0		113

SSB REISE/F 3 2006 Landsdel	Ubehagelig med innvandrere som nabo?				I alt	Tallet på personer som svarte
	Ja	Nei	Vet ikke			
Alle	7.1	91.2	1.6	100.0		1287
....						
Akershus og Oslo	5.1	93.1	1.8	100.0		276
Hedmark og Oppland	4.9	90.3	4.9	100.0		103
Østlandet ellers	6.8	91.5	1.7	100.0		234
Agder og Rogaland	9.8	90.2	.	100.0		193
Vestlandet	8.5	89.1	2.4	100.0		247
Trøndelag	9.9	89.3	0.8	100.0		121
Nord-Norge	4.4	95.6	.	100.0		113

SSB REISE/F 3 2006 Landsdel	Ubehagelig med innvandrere som svigersønn/-datter?				I alt	Tallet på personer som svarte
	Ja	Nei	Vet ikke			
Alle	31.6	62.3	6.1	100.0		1286
....						
Akershus og Oslo	26.5	65.5	8.0	100.0		275
Hedmark og Oppland	23.3	70.9	5.8	100.0		103
Østlandet ellers	34.3	59.7	6.0	100.0		233
Agder og Rogaland	42.0	54.9	3.1	100.0		193
Vestlandet	31.2	62.8	6.1	100.0		247
Trøndelag	28.1	66.9	5.0	100.0		121
Nord-Norge	32.5	58.8	8.8	100.0		114

SSB REISE/F 3 2006 Landsdel	Adgang til Norge				I alt	Tallet på personer som svarte
	Lette- re	Vansk- elige- re	Som i dag	Vet ikke		
Alle	6.6	45.3	45.8	2.3	100.0	1288
....						
Akershus og Oslo	8.3	40.8	46.6	4.3	100.0	277
Hedmark og Oppland	3.9	46.6	47.6	1.9	100.0	103
Østlandet ellers	5.1	48.7	44.0	2.1	100.0	234
Agder og Rogaland	6.2	44.6	47.7	1.6	100.0	193
Vestlandet	6.5	44.1	47.8	1.6	100.0	247
Trøndelag	9.2	45.0	44.2	1.7	100.0	120
Nord-Norge	6.1	52.6	40.4	0.9	100.0	114

SSB REISE/F 3 2006	Innvandrere flest gjør en nyttig innsats i norsk arbeidsliv.					Tallet på personer som svarte
Antall arenaer med kontakt til innvandrere	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	
Alle	71.9	10.3	17.0	0.8	100.0	1286
....						
Ingen	62.4	15.0	22.4	0.2	100.0	407
En	74.8	8.2	16.3	0.6	100.0	465
To	75.0	9.1	14.5	1.4	100.0	276
Tre eller flere	83.3	6.5	8.7	1.4	100.0	138

SSB REISE/F 3 2006	Innvandrere flest misbruker de sosiale velferdsordningene.					Tallet på personer som svarte
Antall arenaer med kontakt til innvandrere	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	
Alle	35.9	12.7	49.6	1.8	100.0	1287
....						
Ingen	44.5	17.4	35.4	2.7	100.0	407
En	37.6	12.0	49.4	1.1	100.0	466
To	29.0	9.8	59.4	1.8	100.0	276
Tre eller flere	18.8	7.2	72.5	1.4	100.0	138

SSB REISE/F 3 2006	Innvandrere flest beriker det kulturelle livet i Norge.					Tallet på personer som svarte
Antall arenaer med kontakt til innvandrere	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	
Alle	68.0	11.1	19.6	1.3	100.0	1287
....						
Ingen	56.3	14.5	26.8	2.5	100.0	407
En	70.8	10.9	17.4	0.9	100.0	466
To	72.5	8.3	18.5	0.7	100.0	276
Tre eller flere	84.1	7.2	8.0	0.7	100.0	138

SSB REISE/F 3 2006	Innvandrere flest er en kilde til utrygghet i samfunnet.					Tallet på personer som svarte
Antall arenaer med kontakt til innvandrere	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	
Alle	40.3	12.6	46.5	0.6	100.0	1286
....						
Ingen	50.7	13.3	35.0	1.0	100.0	406
En	41.0	13.5	44.8	0.6	100.0	466
To	32.6	11.2	55.8	0.4	100.0	276
Tre eller flere	22.5	10.1	67.4	.	100.0	138

SSB REISE/F 3 2006	Alle innv. i Norge bør ha samme mulighet til arb. som nordmenn.					Tallet på personer som svarte
Antall arenaer med kontakt til innvandrere	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	
Alle	86.1	3.9	9.4	0.6	100.0	1287
....						
Ingen	79.9	7.1	12.0	1.0	100.0	407
En	85.4	3.4	10.5	0.6	100.0	466
To	92.4	1.4	5.8	0.4	100.0	276
Tre eller flere	94.2	0.7	5.1	.	100.0	138

SSB REISE/F 3 2006	Innvandrere i Norge bør bestrebe seg på å bli så like nordmenn som mulig					Tallet på personer som svarte
Antall arenaer med kontakt til innvandrere	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke	I alt	
Alle	48.8	10.3	40.0	0.9	100.0	1287
....						
Ingen	57.7	8.8	31.9	1.5	100.0	407
En	48.9	11.2	39.1	0.9	100.0	466
To	42.8	11.6	44.9	0.7	100.0	276
Tre eller flere	34.1	8.7	57.2	.	100.0	138

SSB REISE/F 3 2006	Ubehagelig med innvandrere som hjemmehjelp?				Tallet på personer som svarte
Antall arenaer med kontakt til innvandrere	Ja	Nei	Vet ikke	I alt	
Alle	8.2	91.3	0.5	100.0	1285
....					
Ingen	13.3	85.7	1.0	100.0	406
En	6.9	92.7	0.4	100.0	466
To	5.8	93.8	0.4	100.0	275
Tre eller flere	2.2	97.8	.	100.0	138

SSB REISE/F 3 2006	Ubehagelig med innvandrere som nabo?				Tallet på personer som svarte
Antall arenaer med kontakt til innvandrere	Ja	Nei	Vet ikke	I alt	
Alle	7.2	91.2	1.6	100.0	1286
....					
Ingen	12.3	85.3	2.5	100.0	407
En	6.9	91.6	1.5	100.0	466
To	3.3	95.3	1.5	100.0	275
Tre eller flere	0.7	99.3	.	100.0	138

SSB REISE/F 3 2006	Ubehagelig med innvandrere som svigersønn/-datter?				Tallet på personer som svarte
Antall arenaer med kontakt til innvandrere	Ja	Nei	Vet ikke	I alt	
Alle	31.5	62.3	6.1	100.0	1285
....					
Ingen	41.8	52.3	5.9	100.0	407
En	31.0	62.2	6.9	100.0	465
To	23.6	69.5	6.9	100.0	275
Tre eller flere	18.8	78.3	2.9	100.0	138

SSB REISE/F 3 2006	Adgang til Norge					Tallet på personer som svarte
	Antall arenaer med kontakt til innvandrere	Lette-re	Vansk-elige-re	Som i dag	Vet ikke	
Alle	6.6	45.3	45.8	2.3	100.0	1287
....						
Ingen	2.5	52.6	43.7	1.2	100.0	407
En	5.6	45.1	47.6	1.7	100.0	466
To	8.7	42.8	45.7	2.9	100.0	276
Tre eller flere	18.1	29.7	46.4	5.8	100.0	138

SSB REISE/F 3 2006	Innvandrere flest gjør en nyttig innsats i norsk arbeidsliv.				Tallet på personer som svarte	
	Kontakt med hvor mange innvandrere?	Enig	Både og	Uenig		Vet ikke
Alle	71.8	10.4	17.0	0.8	100.0	1285
....						
Har ikke kontakt	62.4	15.0	22.4	0.2	100.0	407
1	60.4	10.4	29.2	.	100.0	48
2-4	73.6	9.6	15.7	1.1	100.0	356
5-10	80.7	7.6	10.9	0.7	100.0	275
Flere enn 10	78.5	6.2	14.4	1.0	100.0	195
Vet ikke	75.0	.	.	25.0	100.0	4

SSB REISE/F 3 2006	Innvandrere flest misbruker de sosiale velferdsordningene.				Tallet på personer som svarte	
	Kontakt med hvor mange innvandrere?	Enig	Både og	Uenig		Vet ikke
Alle	35.9	12.8	49.5	1.8	100.0	1286
....						
Har ikke kontakt	44.5	17.4	35.4	2.7	100.0	407
1	64.6	14.6	20.8	.	100.0	48
2-4	32.2	12.9	53.5	1.4	100.0	357
5-10	29.1	6.2	64.4	0.4	100.0	275
Flere enn 10	28.2	11.8	57.9	2.1	100.0	195
Vet ikke	.	.	50.0	50.0	100.0	4

SSB REISE/F 3 2006	Innvandrere flest beriker det kulturelle livet i Norge.				Tallet på personer som svarte	
	Kontakt med hvor mange innvandrere?	Enig	Både og	Uenig		Vet ikke
Alle	68.0	11.1	19.5	1.3	100.0	1286
....						
Har ikke kontakt	56.3	14.5	26.8	2.5	100.0	407
1	58.3	12.5	29.2	.	100.0	48
2-4	69.2	11.8	18.5	0.6	100.0	357
5-10	77.8	7.6	14.2	0.4	100.0	275
Flere enn 10	79.5	7.2	11.8	1.5	100.0	195
Vet ikke	50.0	25.0	.	25.0	100.0	4

SSB REISE/F 3 2006 Kontakt med hvor mange innvandrere?	Innvandrere flest er en kilde til utrygghet i samfunnet.					I alt	Tallet på personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke			
Alle	40.3	12.6	46.5	0.6	100.0	1285	
....							
Har ikke kontakt	50.7	13.3	35.0	1.0	100.0	406	
1	68.8	12.5	18.8	.	100.0	48	
2-4	36.1	14.6	48.7	0.6	100.0	357	
5-10	32.0	11.3	56.4	0.4	100.0	275	
Flere enn 10	31.8	9.2	58.5	0.5	100.0	195	
Vet ikke	.	25.0	75.0	.	100.0	4	

SSB REISE/F 3 2006 Kontakt med hvor mange innvandrere?	Alle innv. i Norge bør ha samme mulighet til arb. som nordmenn.					I alt	Tallet på personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke			
Alle	86.1	3.9	9.4	0.6	100.0	1286	
....							
Har ikke kontakt	79.9	7.1	12.0	1.0	100.0	407	
1	75.0	.	25.0	.	100.0	48	
2-4	88.2	3.9	7.3	0.6	100.0	357	
5-10	90.5	1.5	8.0	.	100.0	275	
Flere enn 10	91.3	1.5	6.2	1.0	100.0	195	
Vet ikke	100.0	.	.	.	100.0	4	

SSB REISE/F 3 2006 Kontakt med hvor mange innvandrere?	Innvandrere i Norge bør bestrebe seg på å bli så like nordmenn som mulig					I alt	Tallet på personer som svarte
	Enig	Både og	Uenig	Vet ikke			
Alle	48.8	10.3	40.0	0.9	100.0	1286	
....							
Har ikke kontakt	57.7	8.8	31.9	1.5	100.0	407	
1	68.8	6.3	25.0	.	100.0	48	
2-4	46.8	13.4	38.7	1.1	100.0	357	
5-10	45.5	8.4	46.2	.	100.0	275	
Flere enn 10	34.4	10.8	54.4	0.5	100.0	195	
Vet ikke	25.0	25.0	25.0	25.0	100.0	4	

SSB REISE/F 3 2006 Kontakt med hvor mange innvandrere?	Ubehagelig med innvandrere som hjemmehjelp?				I alt	Tallet på personer som svarte
	Ja	Nei	Vet ikke			
Alle	8.2	91.3	0.5	100.0	1284	
....						
Har ikke kontakt	13.3	85.7	1.0	100.0	406	
1	14.6	85.4	.	100.0	48	
2-4	5.3	94.1	0.6	100.0	357	
5-10	4.4	95.6	.	100.0	275	
Flere enn 10	6.7	92.8	0.5	100.0	195	
Vet ikke	.	100.0	.	100.0	3	

SSB REISE/F 3 2006 Kontakt med hvor mange innvandrere?	Ubehagelig med innvandrere som nabo?				Tallet på personer som svarte
	Ja	Nei	Vet ikke	I alt	
Alle	7.2	91.2	1.6	100.0	1285
.....					
Har ikke kontakt	12.3	85.3	2.5	100.0	407
1	14.6	79.2	6.3	100.0	48
2-4	4.8	93.8	1.4	100.0	357
5-10	4.4	95.3	0.4	100.0	275
Flere enn 10	3.1	95.9	1.0	100.0	195
Vet ikke	.	100.0	.	100.0	3

SSB REISE/F 3 2006 Kontakt med hvor mange innvandrere?	Ubehagelig med innvandrere som svigersønn/-datter?				Tallet på personer som svarte
	Ja	Nei	Vet ikke	I alt	
Alle	31.5	62.4	6.2	100.0	1284
.....					
Har ikke kontakt	41.8	52.3	5.9	100.0	407
1	47.9	45.8	6.3	100.0	48
2-4	29.2	62.9	7.9	100.0	356
5-10	23.6	71.3	5.1	100.0	275
Flere enn 10	21.5	73.3	5.1	100.0	195
Vet ikke	.	100.0	.	100.0	3

SSB REISE/F 3 2006 Kontakt med hvor mange innvandrere?	Adgang til Norge				Tallet på personer som svarte	
	Lette- re	Vansk- elige- re	Som i dag	Vet ikke		
Alle	6.6	45.3	45.8	2.3	100.0	1286
.....						
Har ikke kontakt	2.5	52.6	43.7	1.2	100.0	407
1	6.3	54.2	39.6	.	100.0	48
2-4	5.3	45.4	47.1	2.2	100.0	357
5-10	8.0	39.6	50.2	2.2	100.0	275
Flere enn 10	15.4	36.4	44.1	4.1	100.0	195
Vet ikke	25.0	25.0	.	50.0	100.0	4

SSB REISE/F 3 2006		Antall arenaer med kontakt til innvandrere					Tallet på personer som svarte
Kjønn		Ingen	En	To	Tre eller flere	I alt	
Alle		31.7	36.2	21.4	10.7	100.0	1288
....							
Mann		30.4	37.0	21.9	10.7	100.0	638
Kvinne		32.9	35.4	20.9	10.8	100.0	650

SSB REISE/F 3 2006		Antall arenaer med kontakt til innvandrere					Tallet på personer som svarte
Alder		Ingen	En	To	Tre eller flere	I alt	
Alle		31.7	36.2	21.4	10.7	100.0	1288
....							
16-24 år		23.6	40.6	23.6	12.2	100.0	229
25-44 år		23.8	37.9	24.8	13.4	100.0	491
45-66 år		32.1	36.0	21.8	10.1	100.0	417
67-79 år		68.2	24.5	6.0	1.3	100.0	151

SSB REISE/F 3 2006		Antall arenaer med kontakt til innvandrere					Tallet på personer som svarte
Utdanning		Ingen	En	To	Tre eller flere	I alt	
Alle		32.4	35.9	21.0	10.7	100.0	1206
....							
Grunnskolenivå		47.3	32.1	13.3	7.3	100.0	165
Videreg.skole-nivå		32.3	38.1	19.9	9.7	100.0	699
Univ./høgskole-nivå, kort		25.0	35.2	26.5	13.3	100.0	264
Univ./høgskole-nivå, lang		26.9	26.9	28.2	17.9	100.0	78

SSB REISE/F 3 2006		Antall arenaer med kontakt til innvandrere					Tallet på personer som svarte
Bostedsstrøk		Ingen	En	To	Tre eller flere	I alt	
Alle		31.7	36.1	21.4	10.7	100.0	1287
....							
Spredtbygde strøk		49.1	30.2	15.1	5.6	100.0	232
Tettb.strøk under 2000 bosatte		38.2	38.2	15.4	8.1	100.0	123
Tettb.strøk 2 000-19 999 bosatte		31.1	36.9	23.4	8.6	100.0	350
Tettb.strøk 20 000-99 999 bosatte		27.9	36.0	22.5	13.6	100.0	258
Tettb.strøk 100 000-bosatte		20.4	38.9	25.3	15.4	100.0	324

SSB REISE/F 3 2006 Landsdel	Antall arenaer med kontakt til innvandrere					I alt	Tallet på personer som svarte
	Ingen	En	To	Tre eller flere			
Alle	31.7	36.2	21.4	10.7	100.0	1288	
....							
Akershus og Oslo	21.4	37.3	26.1	15.2	100.0	276	
Hedmark og Oppland	43.7	32.0	16.5	7.8	100.0	103	
Østlandet ellers	27.4	36.3	23.5	12.8	100.0	234	
Agder og Rogaland	33.7	40.4	14.0	11.9	100.0	193	
Vestlandet	29.1	38.1	24.7	8.1	100.0	247	
Trøndelag	46.3	27.3	19.0	7.4	100.0	121	
Nord-Norge	41.2	35.1	18.4	5.3	100.0	114	

SSB REISE/F 3 2006 Kontakt med hvor mange innvandrere?	Antall arenaer med kontakt til innvandrere					I alt	Tallet på personer som svarte
	Ingen	En	To	Tre eller flere			
Alle	31.7	36.2	21.4	10.6	100.0	1287	
....							
Har ikke kontakt	100.0	.	.	.	100.0	408	
1	.	97.9	2.1	.	100.0	48	
2-4	.	68.9	27.7	3.4	100.0	357	
5-10	.	41.1	41.1	17.8	100.0	275	
Flere enn 10	.	29.7	31.3	39.0	100.0	195	
Vet ikke	.	50.0	50.0	.	100.0	4	

SSB REISE/F 3 2006 Kjønn	Kontakt med hvor mange innvandrere?							I alt	Tallet på personer som svarte
	Har ikke kontakt	1	2-4	5-10	Flere enn 10	Vet ikke			
Alle	31.7	3.7	27.7	21.4	15.2	0.3	100.0	1287	
....									
Mann	30.5	3.6	31.1	19.6	14.8	0.5	100.0	637	
Kvinne	32.9	3.8	24.5	23.1	15.5	0.2	100.0	650	

SSB REISE/F 3 2006 Alder	Kontakt med hvor mange innvandrere?							I alt	Tallet på personer som svarte
	Har ikke kontakt	1	2-4	5-10	Flere enn 10	Vet ikke			
Alle	31.7	3.7	27.7	21.4	15.2	0.3	100.0	1287	
....									
16-24 år	23.6	2.6	33.2	24.0	16.2	0.4	100.0	229	
25-44 år	23.8	3.9	30.1	24.8	16.9	0.4	100.0	491	
45-66 år	32.2	3.8	25.2	21.6	16.8	0.2	100.0	416	
67-79 år	68.2	4.6	18.5	5.3	3.3	.	100.0	151	

SSB REISE/F 3 2006	Kontakt med hvor mange innvandrere?							Tallet på personer som svarte
Utdanning	Har ikke kontakt	1	2-4	5-10	Flere enn 10	Vet ikke	I alt	
Alle	32.4	3.9	27.4	21.3	14.7	0.2	100.0	1205
....								
Grunnskolenivå	47.3	6.1	23.0	15.2	8.5	.	100.0	165
Videreg.skole-nivå	32.4	4.9	28.2	19.5	14.8	0.3	100.0	698
Univ./høgskole-nivå, kort	25.0	1.1	29.5	26.5	17.4	0.4	100.0	264
Univ./høgskole-nivå, lang	26.9	.	21.8	33.3	17.9	.	100.0	78

SSB REISE/F 3 2006	Kontakt med hvor mange innvandrere?							Tallet på personer som svarte
Bostedsstrøk	Har ikke kontakt	1	2-4	5-10	Flere enn 10	Vet ikke	I alt	
Alle	31.7	3.7	27.7	21.4	15.2	0.3	100.0	1286
....								
Spredtbygde strøk	49.1	5.6	22.0	16.4	6.9	.	100.0	232
Tettb.strøk under 2000 bosatte	38.2	2.4	29.3	17.1	12.2	0.8	100.0	123
Tettb.strøk 2 000-19 999 bosatte	31.1	3.4	30.3	20.9	14.0	0.3	100.0	350
Tettb.strøk 20 000-99 999 bosatte	27.9	5.4	24.8	22.5	19.4	.	100.0	258
Tettb.strøk 100 000-bosatte	20.4	1.9	30.7	26.3	20.1	0.6	100.0	323

SSB REISE/F 3 2006	Kontakt med hvor mange innvandrere?							Tallet på personer som svarte
Landsdel	Har ikke kontakt	1	2-4	5-10	Flere enn 10	Vet ikke	I alt	
Alle	31.7	3.7	27.7	21.4	15.2	0.3	100.0	1287
....								
Akershus og Oslo	21.4	1.4	28.3	26.8	21.7	0.4	100.0	276
Hedmark og Oppland	43.7	2.9	19.4	21.4	12.6	.	100.0	103
Østlandet ellers	27.4	4.3	28.6	23.1	16.2	0.4	100.0	234
Agder og Rogaland	33.7	5.2	29.5	19.2	12.4	.	100.0	193
Vestlandet	29.3	5.3	31.3	19.9	13.8	0.4	100.0	246
Trøndelag	46.3	3.3	19.8	20.7	9.1	0.8	100.0	121
Nord-Norge	41.2	3.5	29.8	12.3	13.2	.	100.0	114

SSB REISE/F 3 2006	Kontakt med hvor mange innvandrere?							Tallet på personer som svarte
Antall arenaer med kontakt til innvandrere	Har ikke kontakt	1	2-4	5-10	Flere enn 10	Vet ikke	I alt	
Alle	31.7	3.7	27.7	21.4	15.2	0.3	100.0	1287
....								
Ingen	100.0	100.0	408
En	.	10.1	52.8	24.2	12.4	0.4	100.0	466
To	.	0.4	35.9	40.9	22.1	0.7	100.0	276
Tre eller flere	.	.	8.8	35.8	55.5	.	100.0	137

De sist utgitte publikasjonene i serien Notater

- 2006/46 R. Sønsterudbråten: FOB2001. Dokumentasjon av logistikk og svartjeneste. 68s.
- 2006/47 K. Henriksen: Utvalgsplan til konsumprisindeksens nye matvareindeks - Basert på strekkodedata. 23s.
- 2006/48 A.B. Thorud, D. Rafat, S. Ferstad og E. Vinju: Tverrgående revisjon i KOSTRA - Bedring av påliteligheten i nøkkeltallene. 65s.
- 2006/49 T. Granseth: Grensehandel. En analyse av kvaliteten av data. 48s.
- 2006/50 E. Engelién, H. Høie og M. Steinnes: Bygging i strandsona. Metode og resultater. 18s.
- 2006/51 A. Akselsen, K.I. Bøe og Ø. Sivertstøl: FD - Trygd. Dokumentasjonsrapport. Arbeidssøkere, 1.1.1992-30.4.2001. 75s.
- 2006/52 L. Østby: Bruk av velferdsordninger blant nyankomne innvandrere fra de nye EØS-landene i 2005. 34s.
- 2006/53 G. Claus: Inntekts- og formuesundersøkelsen for personlig næringsdrivende 2004. Dokumentasjon. 28s.
- 2006/54 J. Heldal: Logistisk regresjon - kurskompendium i byråskolens kurs SM507. 51s.
- 2006/55 L.H. Thingstad: Varehandelsstatistikk 2002 - omsetning etter varegruppe. 59s.
- 2006/56 H.Kull Brofoss og A. Barstad: Internasjonale erfaringer med områderettede tiltak i storbyer. En litteraturstudie. 101s.
- 2006/57 B. Bye og I. Ringdal: Disaggregering av helse-, omsorg- og utdanningstjenester i MSG6-modellen. 39s.
- 2006/59 Leiemarkedsundersøkelsen 2006. Dokumentasjonsrapport. 43s.
- 2006/60 J. Hamre og A. Vedø: Utvalgsundersøkelse om egenmeldt sykefravær. Dokumentasjon av utvalgsplanen, utvalget for 2006 og standardfeilberegninger. 50 s.
- 2006/61 E. C. Rauan: Undersøking om foreldrebetaling i barnehagar, august 2006. 45s.
- 2006/62 Indikatorer på kjemikalieområdet - Risiko for skade på helse og miljø grunnet bruk av kjemiske stoffer, fase 2. 100s.
- 2006/63. Lønnsstatistikk 2006. Etablering av populasjon og utvalg. Dokumentasjonsnotat. 51s.
- 2006/64. Bygg, anlegg og eiendomsdrift - tall og metode. 53s.
- 2006/65: O. Villund: Forsøk med imputering av utførte timeverk i Arbeidskraftundersøkelsen. 58 s.
- 2006/66. FD - Trygd Dokumentasjonsrapport. Arbeidssøkere 1.5.2001-31.12.2004. 60s.
- 2006/67: E. Holmøy: Non-Ponzi-Game betingelser og lukking av anvendte intertemporale likevektsmodeller. 38s.
- 2006/68. Kirkelig rapportering 2006 Felles- og menighetsråd. 19s.
- 2006/69. FD-Trygd Dokumentasjonsrapport. Stønader til enslig forsørger. 1992-2005. 45s.
- 2006/70. Imputering i AKU for undersyssetting. 19s.
- 2006/71. Gruppering av kommuner for kontroll av yrkesdata. 25s.
- 2006/72. KOSTRA. Innstilling fra arbeidsgruppen for vurdering av strategi av de tekniske løsninger for datainnsamling og publisering. 32s
- 2006/73. Pensjoneringsalder – begreper, data og metoder. 47s.
- 2006/74. Prisindeksberegninger. 37s.
- 2006/75. Interkommunalt legevaktsamarbeid med legevaktsentral (IKL) - Organisering, utgifter og inntekter. 21s.